

Ansvarsrapport 2022

Norsk Kylling

Høydepunkter i 2022

Introduksjon

Menesker

Dyrevelferd

Miljø

Mat og kvalitet

VERDENS FØRSTE

til å legge om hele produksjonen til ECC

BRCGS-SERTIFISERT

med karakter A

FRA DIESEL TIL BIOGASS

med nye biogassbiler og fyllestasjon

BYGGING AV NYTT RUGERI

med grunnstein nedlagt i mai

26% REDUKSJON I MATSVINN

på slakteri og foredlingsanlegget fra 2020

FRA 25% TIL 60% GRØNNE FJØS

økning i fjøs med fornybar energi fra 2020

KUN 10% SOYA I FÔRET

en reduksjon på nesten 50% fra 2020

BESTE STANDARD FOR DYREVELFERD

med karakter A i etisk regnskap på vårt slakteri og foreldredyrrugeri

INTERNASJONAL PRIS

Special Recognition Award
for vårt arbeid innen dyrevelferd og miljø

Innhold

Introduksjon

Innledning	
Administrerende direktør om 2022	<u>4</u>
Bonden om 2022	<u>6</u>
Først i verden med ny dyrevelferdsstandard	<u>7</u>
Om Norsk Kylling	<u>8</u>
FNs bærekraftsmål	<u>14</u>
Priser og anerkjennelser	<u>15</u>
Mål og rapportering	<u>17</u>

Mennesker

Mennesker	
Arbeidsmiljøerklæring	<u>20</u>
Tall og fakta	<u>23</u>
HMS og arbeidsmiljø	<u>25</u>
Kompetanseutvikling	<u>32</u>
Bonden er vår viktigste samarbeidspartner	<u>41</u>
Samfunn	<u>46</u>

Dyrevelferd

Dyrevelferd	
Dyrevelferdserklæring	<u>53</u>
Dette er ECC	<u>54</u>
Om overgangen til ECC	<u>62</u>
Dyrevelferd i hele verdikjeden	<u>64</u>
Forskning og utvikling	<u>71</u>

Miljø

Miljø	
Miljøerklæring	<u>77</u>
Ambisjoner og strategi	<u>78</u>
Fôr	<u>82</u>
Fornybar energi	<u>86</u>
Emballasje	<u>94</u>
Biologisk mangfold	<u>96</u>
Tall og fakta	<u>97</u>

Mat og kvalitet

Mat og kvalitet	
Mattrygghetserklæring	<u>102</u>
Kvalitetsarbeid	<u>103</u>
Solvinge	<u>105</u>
Holdbarhet og matsvinn	<u>108</u>
Helse og kosthold	<u>111</u>

Administrerende direktør om 2022

Samarbeid, mot, endringsvilje og sterk ansvarsfølelse har endret måten vi produserer vår kylling på i Norge.

I august 2022 ble Norsk Kylling den første i verden til å legge om driften av hele verdikjeden til den internasjonalt anerkjente dyrevelferdsstandarden ECC. Sertifiseringen som gjør oss verdensledende på dyrevelferd, er et resultat av tett samarbeid mellom bonden, dyrevernorganisasjoner og kunnskapsmiljøene rundt oss, og hadde ikke vært mulig uten kompetansen og innsatsen til alle de som jobber i Norsk Kylling.

I et år preget av økte utgifter til strøm, renter og uforutsette utfordringer, ser vi tydelig viktigheten av å stå sammen. Ikke bare i møterommene, men også i den økonomiske samarbeidsmodellen vi har med bønder som leverer kylling til oss. Når Norsk Kylling tar sin andel av de økte kostnadene, bidrar vi til å gi bonden økonomisk trygghet og forutsigbarhet. Dette motiverer og skaper positivt engasjement i hele verdikjeden, som i sin tur forsterker både kvalitet, dyrevelferd, trivsel og klimaavtrykk fra virksomheten.

Modellen gir investeringsvilje blant bøndene som fører til nye og påbygde miljøvennlige fjøs. Dette kommer tydelig frem i Norsk Kyllings klimatall. Siden 2020 har vi økt det totale fjøsarealet i Norsk Kylling med 30 prosent, mens de samlede utslippene fra fjøs i samme periode er redusert med 35 prosent. Nå drives hele 60 prosent av vårt fjøsareal av grønne løsninger som biokjeler, varmevekslere og solceller. Dette, mener vi, er utvikling av klimavennlig og økonomisk bærekraftig norsk matproduksjon i praksis.

Jeg er stolt over at vi også i 2022 fortsetter å nå viktige milepæler i vår ambisiøse miljøsatsing. Vi har etablert vår egen biogass-stasjon på Støren i samarbeid med Gildset Transport. Vi har tre biogassbiler som transporterer egg og kyllinger til og fra rugeriene våre på 100 prosent fornybar energi, utvunnet av avfall fra egen verdikjede.

I mai 2022 la vi ned grunnsteinen og i november markerte vi tett bygg for vårt nye miljøvennlige rugeri, som settes i drift sommeren 2023. Rugeriet blir ledende på teknologi for den aller beste dyrevelferd og er et nullutslippsbygg, driftet kun på fornybar energi og er blant annet bygget med solceller samt teknologi for energigjenvinning og –lagring.

Vi er også stolte av vårt nye slakteri og foredlingsanlegg på Orkanger. I sitt første hele driftsår oppnådde anlegget meget sterke resultater med karakter A både i sertifiseringsordningen BRCS og i etisk regnskap, og med det viser at det tekniske leverer som målsatt og at ansatte tar mattrygghet og dyrevelferd på høyeste alvor. I tillegg ser vi at et energikonsept basert på sirkulær og 100 prosent fornybar energi bidrar til å redusere klimafotavtrykket til Norsk Kylling vesentlig.

Vår nye avdeling bærekraftig innovasjon har forsterket vår miljøatsatsing betydelig, og leder an mot fremtidens miljøløsninger innen ansvarlig matproduksjon i Norge.

I løpet av året besøkte mer enn 2000 mennesker oss på Orkanger. Her fikk de presentert vår drift både ved å fysisk se inn i anlegget fra vår visningsgang, men også gjennom å få ta del i erfaringer og prosjekter gjennom hele Norsk Kyllings verdikjede. Også hos noen av bøndene vi samarbeider med er det etablert visningsrom med vinduer inn til fjøset, og ca. 300 besøkende var innoom i 2022. Her er alle fra skolebarn, politikere, næringsliv og kunnskapsorganisasjoner hjertelig velkomne for å se hvordan ansvarlig matproduksjon foregår hos bonden.

Vi har skapt en unik verdikjede for kyllingproduksjon i Midt-Norge. Jeg er utrolig stolt over prestasjonene vi leverer og ser fram til å nå nye milepæler i årene som kommer, alltid med blikket festet på vår visjon om å bli verdens beste næringsmiddelverdikjede.

Kjell Stokbakken

Administrerende direktør i Norsk Kylling

Sertifiseringen som gjør oss verdensledende på dyrevelferd, er et resultat av tett samarbeid mellom bonden, dyrevernorganisasjoner og kunnskapsmiljøene rundt oss, og hadde ikke vært mulig uten kompetansen og innsatsen til alle de som jobber i Norsk Kylling.

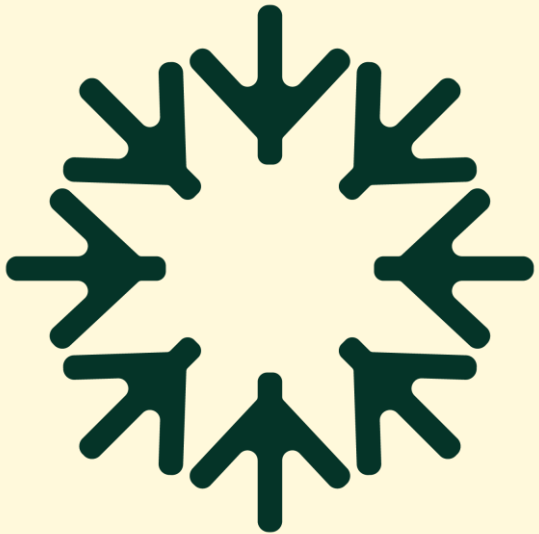
”

Logoen vår viser hvem vi er og hvor vi skal

Stjernen understreker ambisjonen om å være leder, ta ansvar og være et forbilde.

Sporene forteller om kjernevirksomheten vår – dyr og dyrevelferd, og ønsket om å gå nye veier og tenke nytt.

Sirkelformen viser til fokuset vårt på sirkulærøkonomiske løsninger og helintegrerte verdikjede, samtidig som den symboliserer tillit og samhold.

Bonden om 2022

Som bønder og produsenter er vi som samarbeider med Norsk Kylling opptatt av at det vi driver med er økonomisk, bærekraftig og ikke minst så forutsigbart som mulig. Dette, forent med riktig fokus på dyrevelferd, er bærebjelken i Norsk Kylling sin verdikjedemodell.

En viktig milepæl i 2022 var anerkjennelsen fra European Chicken Commitment (ECC). Vi har dyrevelferd i verdensklasse og er følgelig derfor også svært stolte av å være ECC-sertifiserte bønder!

I fellesskap med Norsk Kylling har vi skapt en økonomisk modell som gir oss mulighet til å satse på det vi gjør. De siste årene har vi sammen investert store beløp og mye tid for å skape et så godt dyrehold som mulig. Valget av Hubbard som kyllingtype har i tillegg medført en bedre hverdag for oss alle.

I en tid der verdensbildet er urolig og innkjøpsprisene har økt kraftig, har det vært fint å kunne finne løsninger som sikrer fortsatt trygg og sikker drift i husene. Sykdomstrusler utenfra har bidratt til å gjøre 2022 til et krevende år for oss bønder, med sterkt fokus på smittevern i fjøs. Dette er utfordringer som hver eneste dag må sikres i tett samarbeid med Norsk Kylling, Mattilsynet og Veterinærinstituttet slik at mattryggheten ivaretas.

Med begge parter vilje til å lykkes og med en økonomimodell som gir både forutsigbarhet og fleksibilitet, har vi fått ro til å gjøre det vi skal; sørge for at kyllingene har det godt, og bidra til en sikker og trygg matproduksjon i Norge.

De siste årene har vi tatt store steg innen bærekraftige energiløsninger i fjøs. I slutten av 2022 opprettet vi en gruppe sammen med Norsk Kylling for energieffektive fjøs. Vi gleder oss til å finne gode løsninger i fellesskap som vi kan leve med i fremtiden. Mange av oss er godt i gang allerede.

Vi trygges gjennom samarbeidet med Norsk Kylling og sammen skaper vi mestring og stolthet for arbeidet vårt. Vi deler kunnskap og spiller hverandre gode. Vi er ikke alltid enige, men finner løsninger i fellesskap og kommer oss videre i riktig retning. Akkurat slik det skal være når man samarbeider!

Vi er stolte av å være en del av Norsk Kylling sin verdikjede og jeg vet at de igjen er stolte av å ha oss som produsenter!

Frank Vidar Harstad

Bonde og leder i produsentstyret for slaktekylling i Norsk Kylling

Dyrevelferdsstandarden ECC er en stor milepæl

Denne verdensnyheten er et resultat av en unik samarbeidsmodell mellom bønder, dyrevernerne og industri, og noe vi kan være stolte av både i Trøndelag, i landbruket og i Norge. ”

Ole Robert Reitan

Styreleder i Norsk Kylling og administrerende direktør i Reitan Retail

Dette er Norsk Kylling

Introduksjon

Menesker

Dyrevelferd

Miljø

Mat og kvalitet

Vi driver en helintegrert
verdikjede for produksjon
av kylling i Trøndelag

Norsk Kylling er heleid
av REMA 1000

REMA
1000

Produktene våre selges
under merkenavnet
Solvinge og Stange i
REMA 1000

SOLVINGE Stange

Du finner også
produktene våre her:

7 ELEVEN inno

NARVESEN

K

CIRCLE K

Nøkkeltall for Norsk Kylling

Introduksjon

Mennesker

Dyrevelferd

Miljø

Mat og kvalitet

Antall gårdsbruk som leverer til oss

133

Antall ansatte

350

Over

2000

besøkende i vårt slakteri- og foredlingsanlegg

30 %

markedsandel på kylling
i dagligvarehandel i Norge

81

millioner middager

Over

300

besøkende i visningsfjøs

1,53

mrd i omsetning*

Solvinge selges i

668

REMA-butikker i hele landet

Ansatte fra

11

ulike land

Norsk Kylling

*Inkludert vårt datterselskap Hugaas Rugeri.

Verdikjeden

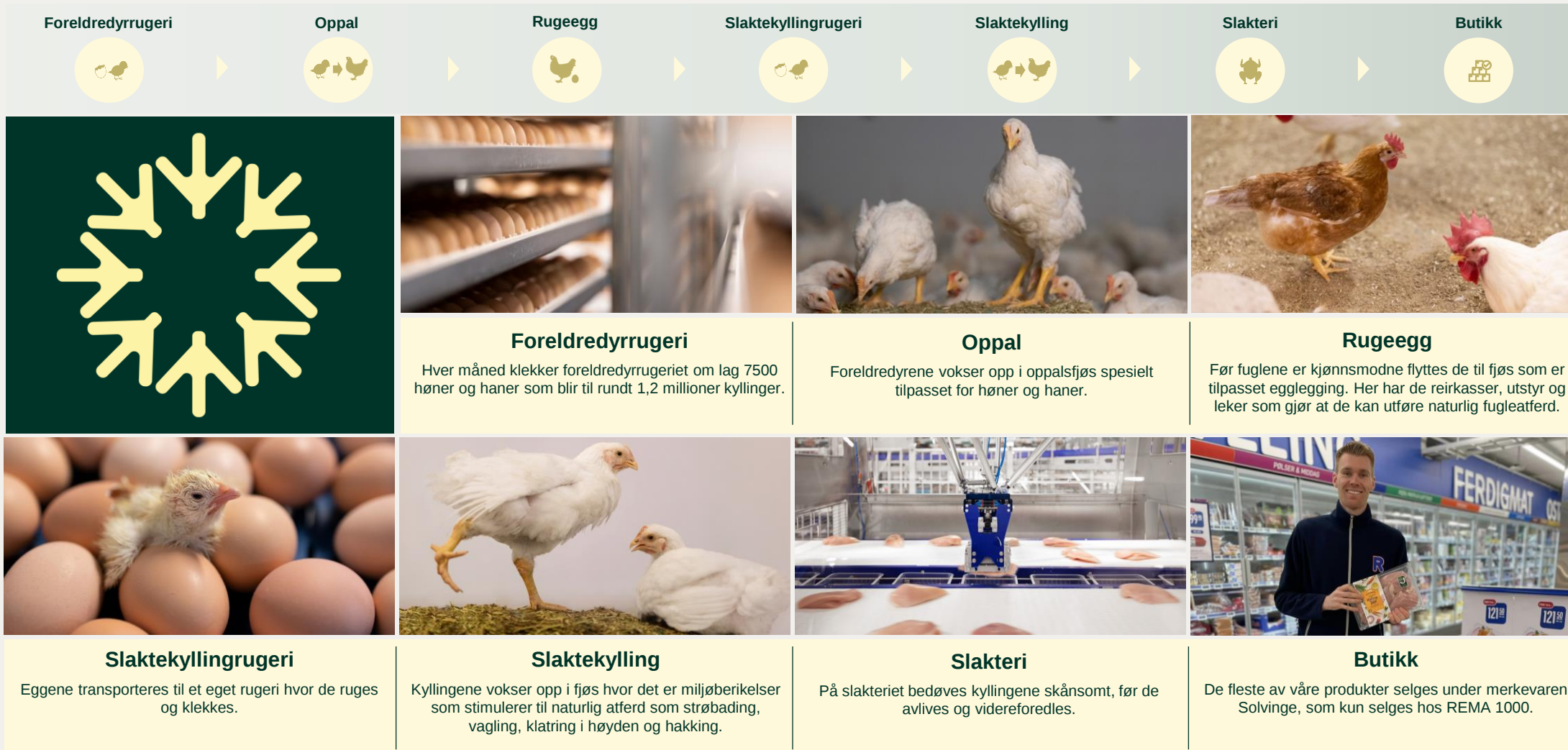
Introduksjon

Mennesker

Dyrevelferd

Miljø

Mat og kvalitet

Hele verdikjeden ligger i Midt-Norge

Introduksjon

Mennesker

Dyrevelferd

Miljø

Mat og kvalitet

Slakteri og foredlingsanlegget ligger på Orkanger i Orkland kommune.

Vi samarbeider med 133 gårdsbruk fra Alvdal i sør til Namdalseid i nord. 16 bønder fører og steller foreldredyrene i oppals- og rugeeggproduksjonen. 117 bønder passer på slaktekyllingene våre.

Rugeri for slaktekylling ligger i Soknedal. Vi bygger nytt rugeri på Støren, som vil stå ferdig i løpet av 2023.

Rugeri for foreldredyr ligger på Berkåk.

Strategi

Introduksjon

Mennesker

Dyrevelferd

Miljø

Mat og kvalitet

VISJON

Vi bygger verdens beste næringsmiddelverdikjede!

Vi skal sette en ny standard for ansvarlig, effektiv og innovativ produksjon gjennom en grønn verdikjede, og på den måten sikre at våre kunder får produkter av høyeste kvalitet, til den laveste prisen i markedet.

VERDIER

Vi rendyrker
bedriftens
forretningsidé

Vi holder høy
forretningsmoral

Vi skal være
gjeldfri

Vi skal motivere til
vinnerkultur

Vi tenker positivt
og offensivt

Vi snakker med
hverandre – ikke
om hverandre

Kunden er vår
øverste sjef

Vi vil ha det
morsomt og
lønnsomt

ANSVAR-
FUNDAMENT

Dyrevelferd

Miljø

Sosialt ansvar

Verdistyring

Ansvarsfundament

Introduksjon

Mennesker

Dyrevelferd

Miljø

Mat og kvalitet

Dyrevelferd

For oss kommer dyrevelferd alltid først.

For å nå visjonen vår om verdensledende dyrevelferd byttet vi kyllingtype i 2018 til en mer saktevoksende hybrid med naturlig god helse.

I 2022 tok vi dyrevelferden enda et steg videre da vi ble den første i verden til å legge om hele produksjonen til ECC. Dette er en internasjonal dyrevelferdsstandard utviklet og støttet av dyrevernorganisasjoner i hele verden. Med den ECC-sertifiserte produksjonsstandarden får kyllingen bedre plass, dagslys og miljøberikelser i fjøs.

Miljø

Vi bygger en grønn verdikjede som setter en ny miljøstandard for fremtidens næringsmiddelindustri.

Vi skal kutte soya, redusere matsvinn, benytte 100% resirkulerbar emballasje, bruke fossilfritt drivstoff og hegne om naturmangfoldet.

Vi jobber med konkrete initiativer som er direkte knyttet til reduksjon av klimafotavtrykket vårt.

Sosialt ansvar

Vi bygger et godt arbeidsmiljø, kompetanse, trivsel og sikkerhet for våre 350 ansatte fra 11 ulike land. Vi har lik kjønns- og lønnsfordeling, samt fire aktive fagforeninger hos oss.

Bonden er vår viktigste partner. Ansvarer vårt er å sørge for standarder og økonomiske rammebetingelser for bonden som gir forutsigbarhet og trygghet.

Dette skaper godt samarbeid, tillit og stolthet i verdikjeden.

Verdistyring

Vi setter en ny standard for ansvarlig, effektiv og innovativ produksjon gjennom en grønn verdikjede, og sikrer på den måten at våre kunder får produkter av høyeste kvalitet, til den laveste prisen i markedet.

Vi tenker større enn oss selv, og samarbeider bredt for å utvikle sirkulærøkonomiske løsninger.

Vi mener at ansvarlig og ambisiøst utviklingsarbeid er en forutsetning for bærekraftig vekst. Åpenhet og transparens er avgjørende for å skape resultater.

Vi bidrar til å nå FNs bærekraftsmål

Som en helintegreert verdikjede for hvitt kjøtt har vi en unik mulighet til å utvikle bærekraftig matproduksjon. Gjennom innovasjon og sirkulære løsninger bidrar vi til å nå FNs bærekraftsmål.

Hilde Talseth, direktør bærekraftig innovasjon

I 2050 vil verdens befolkning ha behov for 70 % mer mat. Derfor skal vi kutte all soya i føret til kyllingen vår og finne nye bærekraftige innsatsfaktorer. Vi søker sirkulære produksjonsmetoder med lav arealintensitet og lavt klimafotavtrykk.

Vi har en rekke initiativer for å sikre en mest mulig sirkulær økonomi. Det gjør vi for eksempel gjennom å redusere matsvinn, finne miljøvennlige emballaseløsninger, og utnytte biprodukter fra produksjonen.

Vi gjennomfører årlig klimarapportering. Vi har satt konkrete og kvantifiserbare målsetninger for å redusere klimafotavtrykket, og alle bærekraftstiltak vi initierer skal ha en dokumenterbar effekt på klimaregnskapet.

Vi jobber for å sikre biomangfoldet tilknyttet verdikjeden. Et tiltak er å legge til rette for pollinerende insekter i landbruksområder som er preget av monokultur.

Vårt slakteri og foredlingsanlegg har ledende teknologiske løsninger for økt ressursutnyttelse, produsert på en effektiv måte.

Vi jobber kontinuerlig med å utvikle en verdikjede som kun anvender rene og fornybare energikilder, hovedsakelig gjennom egenprodusert- eller overskuddsenergi.

Priser og anerkjennelser

**SPECIAL
RECOGNITION AWARD**
deles ut av Compassion
in World Farming, en
verdensledende
interesseorganisasjon. Vi
mottok prisen som et
resultat av vårt
ansvarsarbeid innen
dyrevelferd og miljø.

*Det at vi får
internasjonal og
nasjonal
oppmerksomhet,
bekrefter at vi er på
riktig vei. Jeg er stolt
over at verdens
beste lag får den
anerkjennelsen det
fortjener.* ”

Kjell Stokbakken,
administrerende direktør

2020

Vinner av Good
Chicken Award

Finalist Næringslivets
klimapris

Toppscore BBAFW

2021

Vinner av
Fornybarprisen for
oktober

Toppscore BBAFW

2022

Vinner av Special
Recognition Award

Ansvarlighet er en forpliktelse for alle i Norsk Kylling

Derfor har vi vedtatt
erklæringer som
beskriver hvilke
standarder vi har til
dyrevelferd, miljø,
arbeidsmiljø og
kvalitet

Dyrevelferd

Miljø

Arbeidsmiljø

Kvalitet

Kjell Stokbakken
Administrerende direktør

Hilde Talseth
Direktør for bærekraftig
innovasjon

Merete Forseth
Fagsjef dyrevelferd

Are Denstad
Direktør økonomi og
forretningsutvikling

Gunnar A. Aarvold
Fabrikkdirektør

Gisle Ranum
Salgs- og PU-direktør

Gøril Kvernmo
Organisasjonsdirektør

Thomas Haltland
Logistikksjef

Tor Inge Lien
Produksjonssjef oppstrøm

Mål og rapportering

Introduksjon

Mennesker

Dyrevelferd

Miljø

Mat og kvalitet

Tema		Mål	2020	2022	Mål 2025	Mål 2030
HMS	Antall lærlinger	Antall per år – alle fagområder	2	3	3	5
	Antall fagbrev	Antall per år – alle fagområder	2	1	5	10
	Sykefravær	Prosent sykefravær	8 %	10,9 %	8 %	8 %
Dyrevelferd	Etisk regnskap	Karakter i etisk regnskap i våre anlegg	A A B	A A B	A A A	A A A
	Dyrevelferdsstandarden ECC	Prosent av produksjonen som følger standarden	Ikke vurdert	100 %***	100 %	100 %
	Andel saktevoksende kylling	Prosent av produksjonen med saktevoksende kyllingtype	100 %	100 %	100 %	100 %
Fôr	Soya	Prosentandel soya i kyllingfôret	19 %	10 %	9 %	0 %
	Utslipp	Prosent reduksjon i fôrrelaterte utslipp	Startår	-14 %****	-30 %	- 50 %
Fornybar energi	Ruger	Prosentandel fornybar energi i bygg	75 %	75%	100 %	100 %
	Fjøs	Prosentandel fornybar energi i bygg	25 %	60 %	80 %	100 %
	Slakteri og foredlingsanlegg	Prosentandel fornybar energi i bygg	57 %	100 %	100 %	100 %
Transport	Drivstoff	Prosentandel fornybart drivstoff	0 %	0 %	30 %	100 %
Emballasje	Resirkulert materiale	Prosentandel resirkulert emballasje	37 %	44 %	50 %	100 %
	Resirkulerbart materiale	Prosentandel resirkulerbar emballasje	100 %	100 %	100 %	100 %
Klimafotavtrykk	Hele verdikjeden	Utslipp per kg kylling	Startår	-12 %	-28 %	-51 %
Mattrygghet	Sertifisering BRCGS	Karakter i BRCGS	Ikke vurdert	A	AA	AA
Matsvinn	Fra slakteri og foredlingsanlegg	Prosent reduksjon i matsvinn*	Startår	-26 %	-50 %	-75 %
	Holdbarhet	Prosent økning i produktholdbarhet	Startår	10 %**	15 %	18 %

Klimarapportering

Introduksjon

Mennesker

Dyrevelferd

Miljø

Mat og kvalitet

Klimarapporteringen vår dekker hele verdikjeden

Scope 1

Direkte utslipp fra vår aktivitet

Scope 2

Energien vi kjøper

Scope 3

Indirekte utslipp fra kunder og leverandører

Utslippsutvikling sammenlignet med 2020 [kg CO2 / kg kylling]

2020 var siste driftsår før miljøinitiativene våre ble iverksatt.

Scope	Status 2022	Mål 2025	Mål 2030
Scope 1 Utslipp generert direkte fra driften	-94 %	-100 %	-100 %
Scope 1 + 2* Utslipp generert direkte fra driften og indirekte utslipp fra kjøpt energi	-82 % ✓	-73 %	-85 %
Scope 3 Andre indirekte utslipp, inkludert kunder og leverandører	-9 %**	-23 %	-47 %
Totalt	-12 %	-28 %	-51 %

*Metodikken for denne beregningen endret fra nordisk miks til norsk miks, en faktor som representerer den norske elektrisitetsmiks. Med en markedsbasert beregning er utslippet i Scope 2 for 2022 på 11269 tCO2e.

**Som følge av endring i utslippsfaktorer for før i oktober 2020, er utslipp fra før omregnet slik at det baseres på lik metodikk for beregning av utslippsfaktorer på tvers av år.

Mennesker

Arbeidsmiljøerklæring

«Norsk Kylling skal være en ansvarlig arbeidsgiver og tilby en trygg og utviklende arbeidsplass for alle som jobber her. Vi skal ha en organisasjon som er preget av åpenhet, samhandling og tillit.»

**Utdrag fra
arbeidsmiljøerklæringen
i Norsk Kylling**

Fokus på arbeidsmiljø og trivsel skal være integrert i vår virksomhets daglige arbeid, og vi skal kontinuerlig utvikle arbeidsmiljøet.

Vi snakker med hverandre og ikke om hverandre. Alle har ansvar for å bidra aktivt til at vi alle trives på jobb, både i form av holdninger og atferd.

Vi skal oppleve arbeidsglede og ha det morsomt på jobb.

Arbeidet skal organiseres slik at ansatte i alle livsfaser skal oppleve å ha en god balanse mellom jobb og fritid. Arbeidstaker og arbeidsgiver har gjensidig forpliktelse for å finne gode løsninger.

Ingen ansatte skal oppleve å bli utsatt for trakassering eller krenkende opplevelser.

Alle skal oppleve å være ønsket, verdsatt og velkommen på jobb, og få anerkjennelse og respekt for sitt arbeid.

Vi skal unne og beundre. Vi skal være gode på å gi hverandre ros, støtte og konstruktive tilbakemeldinger, og ha en kultur der vi alle bidrar til å løfte hverandre opp og heier hverandre fram.

Kjell Stokbakken
Administrerende direktør

Hilde Talseth
Direktør for bærekraftig innovasjon

Merete Forseth
Fagsjef dyrevelferd

Are Denstad
Direktør økonomi og forretningsutvikling

Gunnar A. Aarvold
Fabrikkdirtør

Gisle Ranum
Salgs- og PU-direktør

Gøril Kvernmo
Organisasjonsdirektør

Thomas Haltland
Logistikkjef

Tor Inge Lien
Produksjonssjef oppstrøm

Strukturkultur

I Norsk Kylling er vi opptatt av å ha en struktur som legger til rette for at menneskene i organisasjonen kan bidra med sin kompetanse og kunnskap.

Fra definerte ansvarsområder, omforente retningslinjer for møter, tydelige mål og effektiv rapportering, til hvordan vi tar beslutninger, har vi en fast struktur.

På denne måten skaper vi en kultur basert på strukturen, og legger til rette for at menneskene i Norsk Kylling skaper fantastiske resultater. ”

Kjell Stokbakken, administrerende direktør

Hverdagshelter

Introduksjon

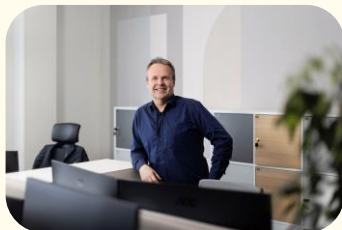
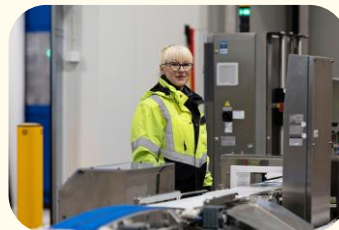
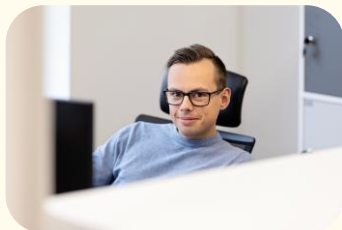
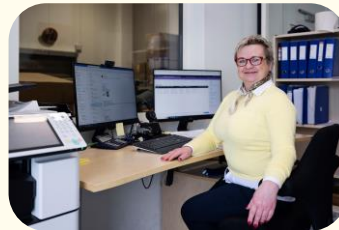
Mennesker

Dyrevelferd

Miljø

Mat og kvalitet

Menneskene er den viktigste ressursen i Norsk Kylling

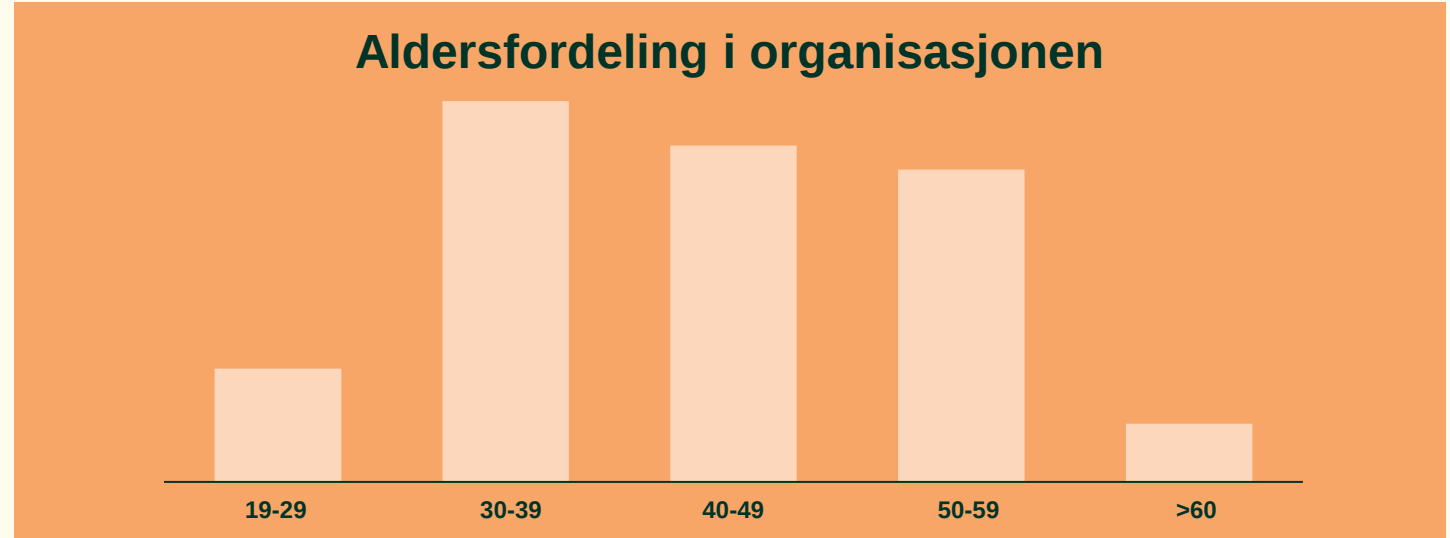

Sammen bygger vi verdens beste næringsmiddel-verdikjede!

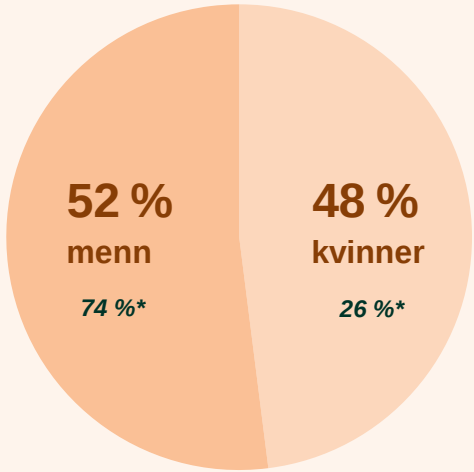
Ansatte i Norsk Kylling

350
ansatte

11
Vi har ansatte fra 11
land

Kjønnsfordeling i Norsk Kylling

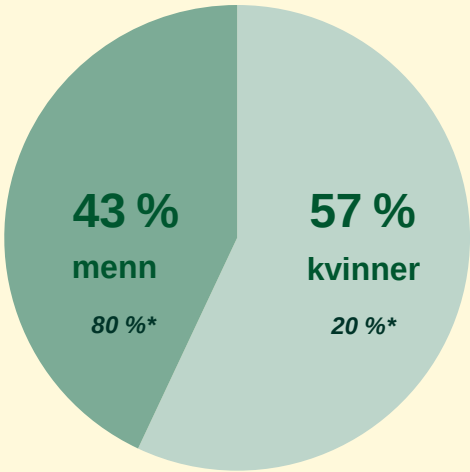
Vi er stolte av å ha jevn kjønnsfordeling

**Snittet for industri i Norge*
Arbeidskraftundersøkelsen, SSB 2023

Kjønnsfordeling i styret

**Kjønnsfordeling styrerepresentanter i norske aksjeselskap*

Styre og leing i aksjeselskap, SSB 2023

Kjønnsfordeling i organisasjonen

Ansattgruppe	Kvinner	Menn
Ledergruppe	33 %	67 %
Mellomledere	36 %	64 %
Ansatte produksjon	48 %	52 %
Ansatte administrasjon	62 %	38 %
Alle ansatte	48 %	52 %

Helse, miljø og sikkerhet

Gode arbeidsforhold skaper trygge arbeidsplasser

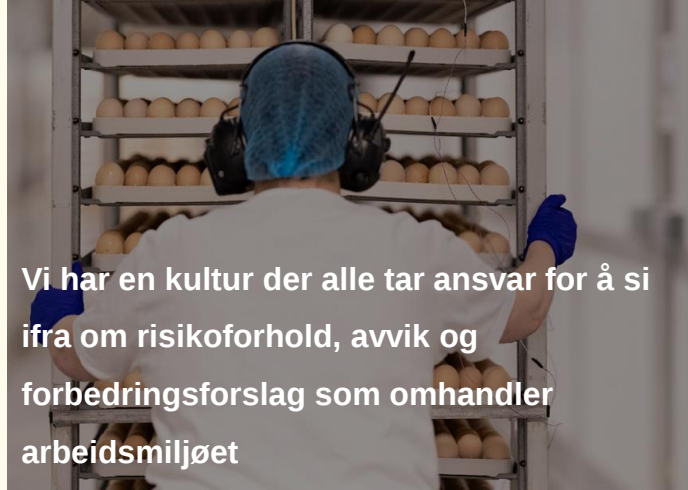
Utdrag fra arbeidsmiljøerklæring i Norsk Kylling

Helse, miljø og sikkerhet gjennomsyrrer alt som skjer i vår organisasjon og står først på agendaen i alle faste møtefora

Vi har en velfungerende verneorganisasjon som er aktiv, kunnskapsrik og engasjert

Vi har en kultur der alle tar ansvar for å si ifra om risikoforhold, avvik og forbedringsforslag som omhandler arbeidsmiljøet

Vi etterlever til enhver tid gjeldende regel- og lovverk

Arbeidsmiljøutvalget i Norsk Kylling

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) er et samarbeidsutvalg mellom ansatte og ledelsen. I utvalget sitter det representanter for både arbeidsgiver og arbeidstakere. I tillegg er bedriftshelsetjenesten fast deltaker.

Hensikten med AMU er å arbeide for et fullt forsvarlig arbeidsmiljø. I Norsk Kylling er AMU viktig i arbeidet med det systematiske helse, miljø og sikkerhetsarbeidet, og utvalget deltar aktivt med innspill til planleggingen og oppfølgingen av arbeidsmiljøet.

Noen av arbeidsmiljøutvalgets oppgaver:

Behandling og planlegging av arbeidsmiljøarbeidet i virksomheten	Behandle spørsmål om opplæring på områder som har betydning for arbeidsmiljøet	Utarbeidelse og revisjon av arbeidsmiljøerklæring
Behandling og planlegging av vernearbeidet i virksomheten	Gjennomgang av bedriftshelsetjenestens arbeid	Gjennomgang av rapporter om ulykker, nestenulykker og sykdom som kan skyldes arbeidsmiljøet

Dette er AMU

Sylwia, Adam, Lenka, Stein Terje, Lubos og Marit er seks av representantene som er med i arbeidsmiljøutvalget i Norsk Kylling. De holder møter minst fire ganger i året, hvor de tar opp spørsmål og innspill fra ansatte og verneombud.

År	Sykefravær [%]
2016	6
2017	7,3
2018	6,5
2019	7,3
2020*	8
2021*	10,2
2022*	10,9

Nøkkelstrategi for systematisk HMS-arbeid

Oppnå 0 fraværsskader gjennom risikostyring

TRINN EN

TRINN TO

Forbedre kulturen gjennom kommunikasjon og kontinuerlig fokus

TRINN TRE

TRINN FIRE

Økt kontroll gjennom revisjoner og inspeksjoner

Kontinuerlig forbedring

TRINN FEM

100% kompetente ansatte gjennom god opplæring

Dette er vår HMS-sjef

Marit Heggelund Jensen har ansvar for det strategiske arbeidet innen helse, miljø og sikkerhet i Norsk Kylling. Marit jobber tett med ledere, verneombud, AMU og bedriftshelsetjenesten for å sikre et godt arbeidsmiljø som samsvarer med kravene i regelverket. Marit er også ansvarlig for at HMS-arbeidet er systematisk og løpende, og at nødvendige og riktige verktøy og system er på plass.

År	Fraværsskader [stk]
2016	4
2017	4
2018	2
2019	0
2020	2
2021	9
2022	6

Lenka er hovedverneombud i 100% stilling

Hovedverneombudet skal ivareta alle arbeidstakernes interesser i HMS-arbeidet i virksomheten, og skal se til at virksomheten er innrettet og vedlikeholdt i henhold til bestemmelsene i arbeidsmiljøloven. I Norsk Kylling har vi 17 engasjerte verneombud med ansvar for hver sine områder. Lenka sin oppgave er å samordne verneombudenes virksomhet.

Noen av hovedverneombudets ansvarsområder:

Sikre et godt arbeidsmiljø i hele organisasjonen

Lære opp verneombud

Organisere vernerunder

Vi skal ha en trygg arbeidsplass for alle ansatte. Gjennom god dialog og samarbeid med verneombud, ledere og medarbeidere, jobber jeg for at avvik avdekkes, registreres og håndteres riktig.

Lenka Tokarova, hovedverneombud

Bedriftshelsetjenesten

Bedriftshelsetjenesten bistår med å følge opp arbeidsmiljøet, og skal være rådgivende innen forebyggende helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid.

Vi samarbeider godt med bedriftshelsetjenesten

De sitter på verdifull kompetanse, og er en viktig sparringspartner i HMS-arbeidet.

Norsk Kylling er en kunde vi i HMS-tjenesten setter stor pris på. Vi trives når vi får jobbe sammen om de viktige og riktige HMS-sakene.

Her er det både vilje, engasjement og gjennomføringsevne til kontinuerlig utvikling av arbeidsmiljøet.

Elisabeth Lund, daglig leder HMS-tjenesten

Industrivernet er en viktig del av vår beredskap

31 personer fra ulike avdelinger utgjør industrivernet. De er trent til å kunne håndtere eventuelle hendelser. Industrivernet er fordelt på ulike områder:

- ✓ **Fagledere**
- ✓ **Brannvern**
- ✓ **Røykdykkere**
- ✓ **Orden og sikring**
- ✓ **Førstehjelp**

Industrivernet er Norsk Kyllings eget innsatspersonell. I samarbeid med lokale nødetater skal vi berge liv og redusere skadeomfanget hvis en hendelse oppstår.

Glenn Karlgård, industrivernleder i Norsk Kylling

Partssamarbeidet i Norsk Kylling

Vi har fire aktive fagforeninger

Vi oppfordrer ansatte til å organisere seg, og legger til rette for et godt partsamarbeid preget av:

ÅPENHET

TILLIT

INVOLVERING

NITO

DEN NORSKE
VETERINÆRFORENING

Tillitsvalgte

Tillitsvalgte er representanter og talspersoner for fagforeningens medlemmer på arbeidsplassen. De skal bistå medlemmene i å ivareta de generelle arbeidsvilkårene, og i enkeltsaker ved behov.

Dette er to av de tillitsvalgte i Norsk Kylling:

Roger Blomli,

tillitsvalgt i Forbundet for Ledelse og Teknikk (FLT)

Lenka Bistiakova,

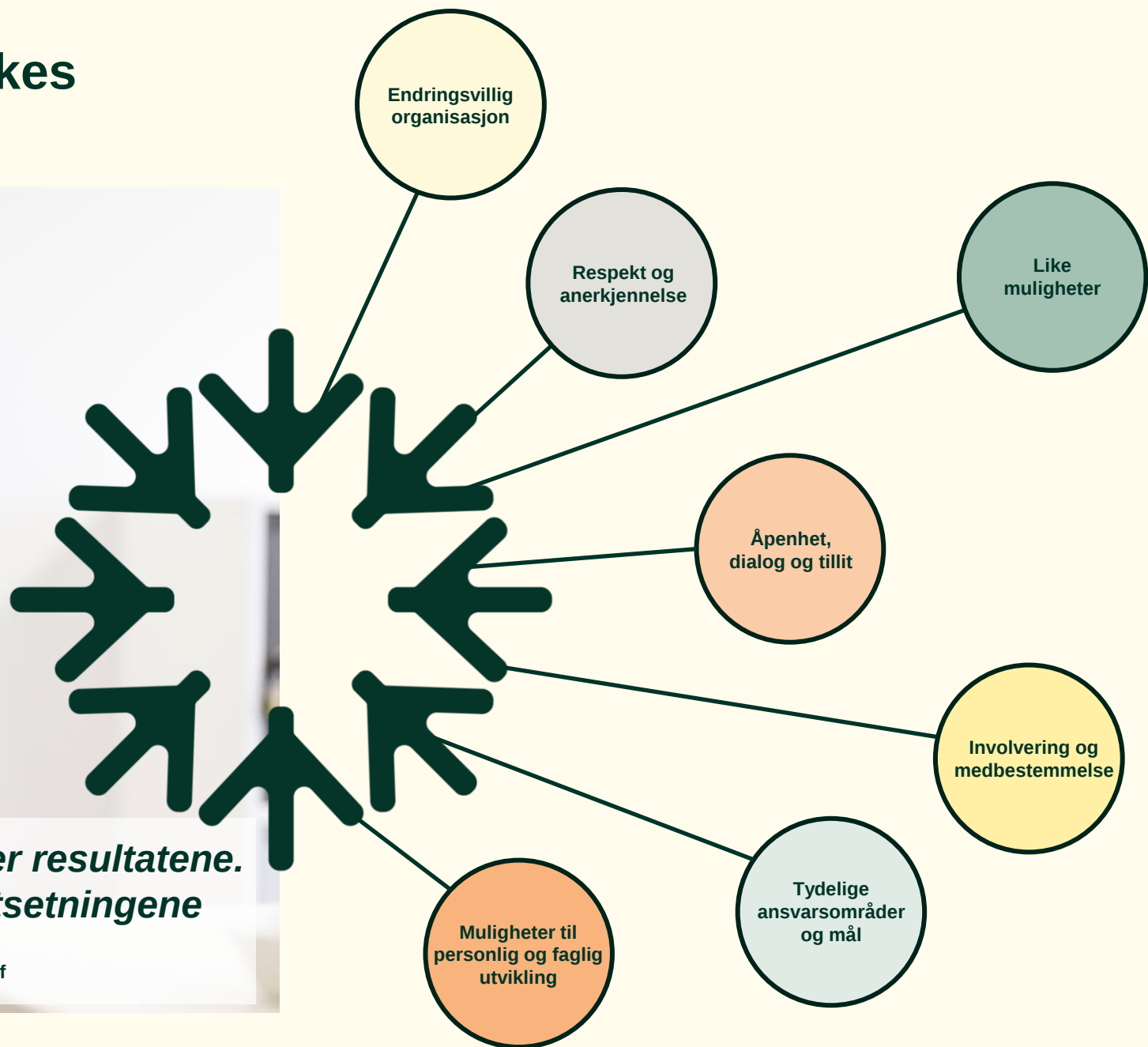
tillitsvalgt i Norsk Nærings- og

Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)

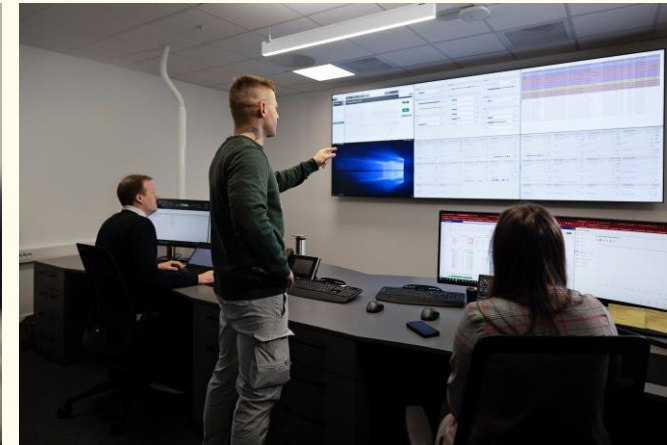
Vi deltar i samarbeidsprosjektet **FREMid for kompetanse**. Dette er et treårig prosjekt ledet av NHO Mat og Drikke, NNN og Sjømat Norge. Målet er å styrke partssamarbeidet, tilrettelegge for kompetanseoverføring mellom ansatte, sikre fremtidig konkurransekraft og omstillingsevne, og skape attraktive arbeidsplasser.

Forutsetninger for å lykkes

Vi tror på livslang læring på arbeidsplassen

Den lærende organisasjonen

Struktur for læring

Strategier og strukturer i organisasjonen skal være med på å fremme læring. Det betyr at vi skal ha verktøyene og underlaget vi trenger for å kommunisere, samarbeide og ta veloverveide beslutninger som er til de ansattes og organisasjonens beste.

System for læring

Det skal være muligheter for selvutvikling i alle deler av ansettelsesløpet. Ansatte skal oppleve å bli hørt, bruke sin kompetanse og kjenne på mestring. Vårt HRM-system er et godt verktøy som muliggjør god og effektiv oppfølging av den enkelte medarbeider.

Kultur for læring

Vi skal oppfordre til og legge til rette for kompetanseheving i trygge læringsmiljø. Det skal være rom for å be om hjelp og å gjøre feil. Gjennom ord og handling skal vi vise at vi er en endringsvillig organisasjon som bygger opp under kompetente og læringsvillige ansatte.

Utvikling av ansatte

I 2022 gikk jeg fra å være produksjonsmedarbeider til avdelingsleder i avdeling lær. Det å gå over til en lederrolle er veldig spennende, men også krevende. Jeg har fått mer ansvar og nye oppgaver som jeg trives med. ”

Sylvia Lovasova, avdelingsleder lær
Startet i Norsk Kylling i 2013

I 2022 ble jeg avdelingsleder i den nyopprettede avdelingen veielinje. Dette opplever jeg som et stort steg videre for meg, og ikke minst et stort ansvar. Som leder er jeg ansvarlig for å levere gode resultater, men også for ansattes trivsel og utvikling i organisasjonen. ”

Adam Berk, avdelingsleder veielinje
Startet i Norsk Kylling i 2010

Fremtidens arbeidstakere i matproduksjon

Introduksjon

Menesker

Dyrevelferd

Miljø

Mat og kvalitet

Vi er godkjent lærebedrift

Som lærebedrift kan vi ansette og gi opplæring til lærlinger, lærekandidater og kandidater for fagbrev på jobb.

Lærlinger og ansatte med fagbrev er en fantastisk ressurs for oss!

El/automasjon

Pølsemakerfag

I tillegg kan ansatte ta fagbrev i industriell matproduksjon som praksiskandidater.

Øyvind er pølsemakeren vår.
Han ønsker seg flere kolleger innen pølsemakerfaget!

Vi ønsker at fremtidens arbeidstakere skal ha lyst til å jobbe innen matproduksjon og i Norsk Kylling. Derfor inviterer vi barnehager, skoler og utdanningsinstitusjoner til å lære om ansvarlig matproduksjon.

Transparens bidrar til forståelse og kompetanse hos dagens og morgendagens arbeidstakere.

Martin tok fagbrev i automasjon i 2022

Fra lærling til jobb i teknisk avdeling

Martin startet lærlingetida si hos Norsk Kylling i juni 2020. Da hadde han studert på Strinda videregående skole med automatisering som programområde. Han ble introdusert for Norsk Kylling gjennom utplassering i en annen bedrift, og oppgaver de hadde hos oss i forbindelse med bygging av slakteri og foredlingsanlegget. - Jeg jobbet hos Norsk Kylling i en uke i byggefasen, og syntes det var tøft her. Siden det produseres mat, er det ganske forskjellig fra mange andre bedrifter og det jeg lærte på skolen. Sånn sett er det et veldig godt sted å lære.

I lærlingetida jobbet Martin mye med feilsøking, modifisering og produksjonshjelp. Det handlet like mye om å hjelpe andre, som å reparere maskiner og trekke kabler. - Jeg fikk ut å prøve meg tidlig, så jeg ble godt kjent med hvordan ting fungerte. Jeg måtte ta ansvar for egne oppgaver og arbeidshverdag, noe jeg trivdes med.

Martin tok fagprøven i desember, og jobber nå som automatiker i teknisk avdeling. Arbeidshverdagen byr fortsatt på utfordringer og muligheter for læring. - Jeg lærer noe nytt hver dag. Nye ting jeg må huske på. Jeg lærer utover det som er fagspesifikt, men det som er spesifikt for produksjonen i Norsk Kylling.

Fagopplæring om sikkerhet er helt nødvendig. Hvis man ikke har fått tilstrekkelig opplæring er det lett å glemme stegene som må følges. Derfor er det viktig å ha et bevis på at dette kan jeg. Fagprøven er viktigste sikkerhet, og sikkerhet kommer alltid først.

Martin Dretvik, fagbrev i automasjon

Anna tok fagbrev i industriell matproduksjon i 2022

Hvert år er det ansatte som tar fagbrev

Anna startet i Norsk Kylling i 2007. Opp gjennom årene har hun opparbeidet seg kompetanse og erfaring i ulike produksjonsavdelinger hos oss. Anna trives i en variert arbeidshverdag hvor hun har mulighet til å prøve nye oppgaver, lære og utvikle seg. Det var en av grunnene til at hun valgte å søke på kurs og fagprøve gjennom studieforbundet AOF.

- Kollegene mine oppmuntret meg til å ta fagbrev og la til rette for at jeg kunne forberede meg på best mulig måte til eksamen. Flere har tatt samme fagbrev tidligere, så jeg hadde god hjelp. Alle hjelper hverandre fram – ingen sier nei. Vi unner hverandre å lykkes. Anna er opptatt av kompetansedeling og at både de ansatte og organisasjonen utvikler seg.

Hun hjelper nå kolleger som skal ta samme fagbrev. - Fagbrev er veldig viktig for kvaliteten vi leverer. Det er avgjørende å dele kompetanse og erfaringer om prosessen rundt det å ta fagbrev. Slik kan fagprøven bli mindre stressende for de som kommer etter meg.

Det er svært viktig med faglært kompetanse, i tillegg til praktisk erfaring. Fagbrevet åpner dører. Jeg har fått kompetanse om matproduksjon, regelverk, maskiner, sertifiseringer, dyrehelse, med mer. Det har hjulpet meg å forstå ansvarlig og sikker matproduksjon.

Anna Grzegorek, fagbrev i industriell matproduksjon

Vi har ansatte med kompetanse innen

Økonomi, finans,
regnskap, lønn

Industriell
matproduksjon,
produksjonsteknikk

El og automasjon,
tekniske fag

Næringsmiddel-
teknologi, kvalitet,
mattrygghet

Veterinærfag og
dyrehelse

HR, HMS

Bærekraft,
innovasjon

Logistikkfag

Kommunikasjon og
samfunnskontakt

Produksjons-
planlegging og
biologisk planlegging

Organisasjons- og
kompetanseutvikling

Agronomfag,
landbrukskompetanse

Salg, service,
markedsføring

Matfag og
produktutvikling

Prosjektledelse

Innkjøp, avtaleverk

Kontor og
administrasjon

Effektiviserings- og
optimaliserings-
prosesser

Industrirenhold

IT og
systemkompetanse

Vi jobber sammen for et felles arbeidsspråk

I Norsk Kylling har vi norsk og engelsk som arbeidsspråk

Et felles arbeidsspråk er viktig for oss av flere årsaker:

HMS

Kommunikasjon

Arbeidsmiljø

Kultur og fellesskap

Inkludering

Skreddersydde tilbud innen språkundervisning

Kurs som er relevant for den ansattes arbeidsoppgaver

Språktrening knyttet til reelle situasjoner ansatte møter i hverdagen

Samarbeid med flere aktører for å gi et godt opplæringstilbud

Eget klasserom til kurs og annen undervisning

Språk kan åpne mange dører, men det kan lukke mange også, hvis man ikke blir forstått. Vi ønsker å ha et felles arbeidsspråk, sånn at alle kan snakke med kollegene sine.

Kristine Lund, HR-rådgiver

Vi jobber sammen for et felles arbeidsspråk

Vi samarbeider med den
spillbaserte appen
Capeesh for å gi ansatte
arbeidsrettet
språkopplæring

I Norsk Kylling har vi til
sammen spilt
18 630 minutter
siden lansering
i februar 2021!

Vi tror på språklæring
i arbeidshverdagen.
Jobb og språk er ikke
to parallelle løp.
Det foregår samtidig.

Bonden er vår viktigste partner

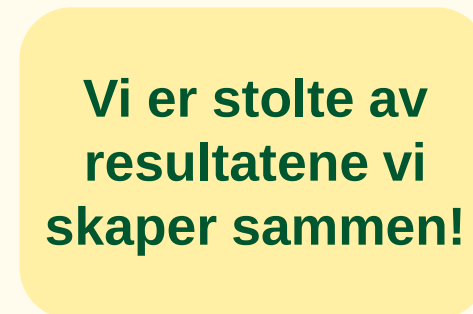
Introduksjon

Mennesker

Dyrevelferd

Miljø

Mat og kvalitet

Forutsetninger for godt samarbeid

Veronika Bjørk,
bonde Norsk Kylling

Bøndene er fundamentet i verdikjeden

Sørger for trygg norsk mat

Sikrer god dyrevelferd

Tar ansvar i det grønne skiftet

Forutsigbarhet

Våre avtaler, økonomiske modell* og samarbeidsform med bonden gir forutsigbarhet for drift og økonomi i alle ledd.

Trygghet

Vi har fokus på å gi bonden økonomisk-, drifts- og dyrevelferdsmessig stolthet og trygghet.

Samarbeid

Vi verdsetter bondens engasjement og kunnskap. Vi jobber med høy grad av kommunikasjon og involvering i alle beslutninger.

Standarder

Vi har utviklet standarder sammen med bonden som sikrer likhet i vilkår og praksis for alle våre tilknyttede bønder.

Det er godt å være produsent i Norsk Kylling

Det er flere grunner til at det er godt å samarbeide med Norsk Kylling. Den ene er den økonomiske modellen. Den gir trygghet og forutsigbarhet. Det har vi spesielt fått merke i 2022. Vi har hatt økte kostnader på det meste, men det har Norsk Kylling justert for økonomisk.

Det andre er læringskulturen og samarbeidet på alle nivå. Både produsentmøtene og den tette dialogen med kontaktveterinæren, bidrar til at vi lærer og utvikler oss. Produsentlaget fungerer godt, de tar ting på alvor og jobber for bøndenes sak. I tillegg setter vi veldig pris på at åpenheten er så stor og at folk ikke er redd for å dele. Vi har rett og slett flinke folk i mange posisjoner.

”

Kari Aftret Brøndbo, bonde Norsk Kylling

Årets bønder i 2022

Hvert år hedrer vi tre bønder som hever nivået på arbeidet vårt.

De utmerker seg på solide rutiner, gode produksjonsresultater og enestående oppfølgingsarbeid.

Årets oppalprodusent

Henrik Rødde fra Melhus
Her representert ved datter Grete Rødde

Årets rugeeggprodusent

Per Morten og Grethe Storstad fra Sparbu

Årets slaktekyllingprodusent

Trond og Eli Stenstad fra Byneset

Innsyn i fjøs

Introduksjon

Menner

Dyrevelferd

Miljø

Mat og kvalitet

← To av visningsvertene,
Olaug og Rune Vang

I 2022 tok vi og bøndene imot over
300 gjester
i visningsfjøs

Vi er stolt av norsk landbruk
og matproduksjon. Derfor tar
vi ansvar for økt kunnskap
og forståelse, og ikke minst
for å vise frem
prestasjonene og arbeidet
som gjøres.

Vi setter vindu på verdikjeden

I 2022 hadde vi besøk av over
2000 gjester
i vårt slakteri og foredlingsanlegg

Vi tok imot:

- Barnehager
- Skoler
- Studenter
- Opplæringskontor
- Politikere
- Næringsliv
- Fagforeninger
- Samarbeidspartnere
- Forskere

...med flere!

Joacim, Janicke og
Johanne er tre av
visningsvertene
våre på Orkanger

I visningssenteret
har vi plass til
250 besøkende

Visnings- og kompetansesenter på Orkanger

Kunder, ansatte, samarbeidspartnere og bransje skal ha tillit til at vi opptrer transparent og ansvarlig.

Vi ønsker å bidra til økt kunnskap og gjensidig utvikling gjennom deling av egne erfaringer og kompetanse med øvrige aktører.

Bilder fra visningscenteret vårt

Solvinge bedriftsidrettslag

Vi har et eget bedriftsidrettslag som arrangerer ulike aktiviteter og turer for våre ansatte.

Fotballaget vårt deltar i bedriftsserien, og hvert år deltar vi med flere lag i stafetten i Trondheim Maraton.

Stiftet i 2018

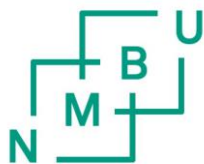
Vi støtter gode tiltak

Vi ønsker å bidra til gode opplevelser!

Noen av de vi støttet i 2022:

Matsentralen

Vi støtter opp om organisasjoner som deler verdiene våre og gjør en viktig jobb for lokalsamfunnet.

Gisle Ranum, salgsdirektør

Trøndersk Matfestival

Midt-Norge er en fantastisk matregion!

Vi ønsker å støtte opp om og vise frem de gode råvarene og produktene som skapes i Trøndelag. Derfor er vi sammen med Reitan AS hovedsamarbeidspartner til Trøndersk Matfestival, og samarbeider tett med Oi! Trøndersk Mat og Drikke. I tillegg stiller vi hvert år med stand på matfestivalen sammen med andre lokale produsenter.

Trøndersk Matfestival arrangeres av Oi! Trøndersk Mat og Drikke. De jobber for å løfte Matriket Midt ved å skape mersmak og merverdi for mat og drikke i Trøndelag. Festivalen er i dag landets største lokalmatfestival.

Vi deler stand med REMA 1000 og Grønne Folk fra Frosta.

Eva og Ingrid jobber i avdeling salg og marked. De serverte mange sultne besøkende på stand denne dagen.

Line Aarnes, direktør for kategori og innkjøp i REMA 1000, delte ut smaksprøver.

200 000

besøkende på matfestivalen i 2022!

Se etter oss på stand
3.-5. august 2023!

Åpenhetsloven

Åpenhetsloven trådte i kraft i juli 2022.

«Åpenhetsloven skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester, og sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan virksomheter håndterer negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold».

§ 1 i åpenhetsloven

Slik har vi jobbet

Leverandører er mer enn eksterne aktører for oss. De er samarbeidspartnerne våre. Det betyr at vi stiller de samme høye kravene til leverandører som til oss selv.

Vi har kartlagt hele leverandørkjeden vår for å identifisere risikoområder og iverksette eventuelle tiltak.

I alle avtaler har vi etiske retningslinjer, såkalt Supplier Code of Conduct, som leverandørene må signere og etterleve.

De etiske retningslinjene sikrer anstendige arbeidsforhold, og at alle tilknyttet verdikjeden opererer med respekt for menneskerettigheter, på tvers av landegrenser.

Vi har samarbeidet med flere av leverandørene våre i flere år. Dette gjelder for eksempel Gildset Transport, som har levert transporttjenester til oss siden 1992.

Plikt til å utføre aktsomhetsvurderinger

Plikt til å redegjøre for aktsomhetsvurderinger

Rett til informasjon

Dyrevelferd

Dyrevelferdserklæring

«For oss omfatter ikke dyrevelferd bare god helse og gode fysiske forhold, men også mentalt velvære og mulighet for dyrene til å utøve sin naturlige, artsspesifikke atferd. Dyrene skal gis mulighet for positive opplevelser og følelsen av å mestre sine omgivelser.»

Utdrag fra dyrevelferdserklæringen i Norsk Kylling

Norsk Kylling har bygd, og skal vedlikeholde og utvikle et kompetansemiljø med en egen avdeling for dyrevelferd. Vi skal sørge for kontinuerlig kompetanseheving på alle nivå i vår verdikjede.

Norsk Kylling skal være foretrukken leverandør på grunn av vår ledende posisjon innen dyrevelferd, og vi vil stille de samme krav til våre leverandører som vi gjør til oss selv.

Vi lytter til og inviterer dyrevernorganisasjoner inn i våre utviklingsplaner, tar dem med inn i vår verdikjede, og søker å oppnå en åpen og tillitsbasert dialog rundt dyrevelferd.

Vi skal gjennom vår avtale med aktuelle fôrleverandører sikre utvikling av spesialtilpasset fôr for vår kyllingtype, og med dette sikre god dyrevelferd.

Alle sykdomstilfeller og avvik som bonden opplever skal straks følges opp av veterinær ved Norsk Kylling, og alle bønder skal være trygge på at de får hjelp dersom de behøver dette.

Vi skal ikke bruke antibiotika i fôr eller som forebyggende behandling. Til behandling av syke dyr skal antibiotika brukes etter prinsippet «så lite som mulig, men så mye som nødvendig.»

Vi skal revidere disse retningslinjene regelmessig, slik at de samsvarer med utvikling i forskning, etikk, vitenskapelige fakta, regelverk, prosedyrer og fremtidige krav fra våre kunder og vår eier.

Kjell Stokbakken
Administrerende direktør

Hilde Talseth
Direktør for bærekraftig innovasjon

Merete Forseth
Fagsjef dyrevelferd

Are Denstad
Direktør økonomi og forretningsutvikling

Gunnar A. Aarvold
Fabrikkdirktør

Gisle Ranum
Salgs- og PU-direktør

Gøril Kvernmo
Organisasjonsdirektør

Thomas Haltland
Logistikkjef

Tor Inge Lien
Produksjonssjef oppstrøm

ECC-standard for alle våre kyllinger fra august 2022

Vi er de første i verden som legger om hele produksjonen til ECC

ECC

European Chicken Commitment (ECC) er en internasjonal dyrevelferdsstandard utviklet av 26 og støttet av 37 dyrevernerorganisasjoner i hele Europa.

Bonden om ECC

*ECC er veldig
bra fordi vi
merker at det gir
økt trivsel, både
for kyllingen og
for oss som
bønder. ”*

Marianne og Kai Moxness, bønder Norsk Kylling

Krav i dyrevelferdsstandarden ECC

 Kyllingtype Siden 2018 har vi brukt den saktevoksende kyllingtypen Hubbard.	 Miljøberikelser Vi har flere typer miljøberikelser i alle kyllingfjøs.	 Tredjepartskontroll Vi revideres årlig av en ekstern tredjepart for å sikre produksjon i henhold til ECC-krav.	 Dagslys Alle kyllingfjøs har lys med dagslysspekter. Fjøs bygd de siste årene har i tillegg krav om vindu.	 Bedre plass Med ECC-krav har kyllingen 32 % bedre plass enn standard kyllingproduksjon i Norge.
--	---	---	---	--

Vår saktevoksende kyllingtype Hubbard vs. standardkylling i Norge

15 %

mindre daglig vekst

41 %

lengre liv

40 %

lavere daglig dødelighet*

58 %

bedre helse*

76 %

lavere transportdødelighet**

Kyllingtype

vokser saktere

har sunnere appetitt
(fordi den vokser saktere)

har større vinger

har sterkt hjerte

har større lår

har mindre bryst

har god balanse
(pga. proporsjonal kropp)

har sterke bein

Vi ser at kylling som vokser saktere, har det bedre. Derfor er kyllingtypen like viktig som omgivelsene. I 2018 gikk vi over til Hubbard, som vokser saktere og lever lenger. Denne kyllingtypen har dokumentert bedre dyrevelferd enn standardkyllingen som er vanlig å produsere i Norge.

Miljøberikelser lar kyllinger være kyllinger

Miljøberikelser er elementer som er utformet for at kyllingene skal være aktive og utføre naturlig atferd. Sammen med Dyrevernalliansen og Animalia har vi utarbeidet en standardisert miljøberikelsespakke. Den består av en kombinasjon av elementer som legger til rette for aktivitet.

PLATTFORMER

Store plattformer gir fuglene mulighet til å komme opp i høyden og skue ut over flokken, eller søke ly under dem.

HØYBALLER

Populære klatreapparater som også brukes til å plukke i, ligge inntil for ly eller spise av.

STRØBAD

Et kar fylt med torv eller strø brukes til strøbadning. Dette tilfredsstiller behovet for å stelle fjørdrakten.

HAKKESTEINER

Dekker fuglenes naturlige behov for å hakke, i tillegg til at de gir nødvendige næringsstoffer.

VAGLER

Fuglene slapper ordentlig av når de kan vagle på kanten av strøbadene.

Miljøberikelser

Tredjepartskontroll av ECC-krav

Vi har valgt Animalia til å gjennomføre årlig kontroll på at vi etterlever alle kravene i ECC

Revisjon av hver enkelt slaktekyllingprodusent

Revisjon av Norsk Kylling

Skriftlig rapport etter hvert besøk

Individuell oppfølging av bønder i etterkant av revisjon

Animalia har ansvar for revisjon i henhold til ECC-krav i Norge. Animalia er landets ledende fag- og utviklingsmiljø innen kjøtt- og eggproduksjon. Som en nøytral bransjeaktør, tilbyr de bønder og fjørfenæringa kompetanse gjennom husdyrkontroller og helsetjenester, fagsystemer, FoU-prosjekter, e-læring og kursvirksomhet, kommunikasjon og annen kunnskapsformidling.

Tredjeparts-
kontroll

Dagslys i alle fjøs

Alle kyllinger i verdikjeden har dagslys

✓ Gjennom et lysprosjekt har vi utviklet en energieffektiv LED-lys-teknologi spesielt tilpasset kyllingens behov. Lysstyrken øker med 150 % sammenlignet med lovkravet

✓ Alle kyllingbønder som leverer til oss har installert disse spesialutviklede lysene i sine fjøs

✓ Vi har i løpet av de tre siste årene bygd 16 fjøs med vindu. Alle nye fjøs bygges med vindu.

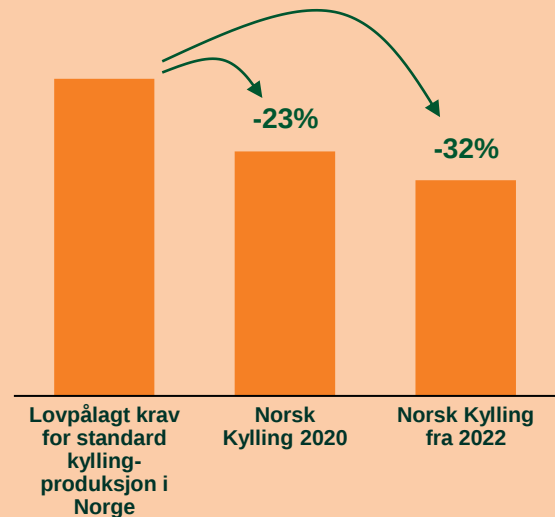
✓ Kyllinger kan se et bredere spekter av lys enn det vi mennesker kan. Godt dagslys er derfor ekstra viktig for at kyllingene skal kunne utøve sin naturlige atferd

Bedre plass til kyllingene

Tetthet [kylling/kvm]

Fordi vi er opptatt av dyrevelferd og at kyllingene har det bra, har vi gitt kyllingene våre ekstra mye plass. God plass er viktig for at kyllingene skal ha frihet til å utøve naturlig atferd.

ECC gjør meg stolt av å være kyllingbonde!

Sølvi hadde egentlig tenkt å slutte med kyllingproduksjon. Men da Norsk Kylling endret til Hubbard, bestemte hun seg for å fortsette.

- Hubbard er en kylling som har et helt annet liv. Du ser det på den, hører det på lydene og måten kyllingen responderer på det vi gjør i fjøset. Når kyllingen har det bra, er det mye artigere å være kyllingbonde. Overgangen til Hubbard og ECC har gjort noe med yrkesstoltheten hennes. - Først og fremst gjør den meg stolt. Da Norsk Kylling gikk foran og sa at vi skulle bli verdens beste på dyrevelferd, så tenkte jeg yes, det vil jeg også bli. Jeg er stolt av å være leverandør til Norsk Kylling og ikke redd for å åpne dørene til fjøset. Jeg vet at kyllingene mine har det bra, og det gjenspeiler hvordan jeg har det som bonde.

Enklere å drive med tydelige krav og retningslinjer

ECC har gjort arbeidshverdagen enklere. - Kravene og retningslinjene gjør arbeidet mer strukturert. Det er ikke tvil om hva vi skal gjøre, og når ting må endres får vi alltid hjelp. Med støtte fra Norsk Kylling installerte hun lys med dagslysspekter i fjøset. Hun valgte selv å sette inn vinduer. - Den økonomiske støtten gjorde gjennomføringen mye enklere, men når jeg nå ser gevinsten av tiltakene, er det noe jeg ville gjort uansett. Det er jo så mye bedre å være i fjøsene med dagslys og den nye belysningen. Jeg fikk et mye bedre arbeidsmiljø og kyllingen fikk det bedre.

Skapt for å være aktiv

- En annen positiv gevinst av ECC-standard er miljøberikelsene. Med torv, plattformer og høyballer får kyllingene et mer aktivt liv. Miljøberikelsene har skapt et helt nytt liv i fjøset. Hadde ikke kyllingen brydd seg om det, så hadde de heller ikke brukt dem. For Sølvi starter arbeidet med å aktivisere kyllingene fra første dag. - Det er viktig å få kyllingene rundt i hele fjøset, og vise dem hvor vannet og fôret er. Sammen går vi rundt i fjøset og blir kjent.

Bedre plass

Mer plass i fjøset er også en positiv konsekvens av overgangen til ECC. Det gir kyllingen enda bedre muligheter til å røre på seg. - Bedre plass er bedre dyrevelferd, men det gir også bedre kylling og mindre dødelighet. Den økonomiske modellen til Norsk Kylling er en uvurderlig forutsetning for å lykkes med verdens beste dyrevelferd.

Sølvi Øvergård, bonde Norsk Kylling

Dyrevernalliansen om Norsk Kyllings overgang til ECC

I forhold til minimumskravene i norsk lovverk, så har disse kyllingene det milevis bedre. De har mye bedre plass, de har mye dagslys som gjør at de blir mer aktive, og de er av en rase som ikke vokser like fort som de vanlige kyllingene i norsk produksjon. Det gjør at de har bedre helse og er en friskere og mer aktiv liten fugl. ”

Live Kleveland til NRK om Norsk Kyllings overgang til ECC sommeren 2022. Kleveland er grunnlegger og kommunikasjonsleder i Dyrevernalliansen.

God dyrevelferd i hele verdikjeden

- ✓ **Ansatte med høy faglig kompetanse**
Kunnskap og kompetanse om dyrenes behov er helt essensielt for god dyrevelferd. Vi har strenge krav til kompetanse i hele verdikjeden.
- ✓ **Bønder med kunnskap og erfaring**
Nivået på norske kyllingbønder er svært høyt. Vår oppgave er å gi de så gode rammebetingelser som mulig.
- ✓ **Riktig kyllingtype**
Et godt kyllingliv forutsetter gode gener. Vi skal kun ha kyllingtyper som er forenlig med våre krav til helse og dyrevelferd.
- ✓ **Godt miljø**
Vi stiller strenge krav til fjøset kyllingene oppholder seg i. I dette ligger blant annet naturlig lys, varme, ventilasjon og tilgang på fôr og vann.
- ✓ **God plass**
Kyllingene har behov for plass for å kunne leke seg og utøve naturlig atferd. Med vår kyllingtype og ECC-krav har kyllingen 32 % bedre plass enn standard kyllingproduksjon i Norge.
- ✓ **Miljøberikelser i fjøs**
For å dekke kyllingenes naturlige behov, har vi innført spesialtilpassede pakker med miljøberikelser slik at kyllingene kan hakke, klatre og strøbade.
- ✓ **Skånsom transport**
Kyllingen vår har ekstra god plass, riktig klima og kort transporttid. Dette er viktig for å unngå stress.

Dyrevelferd er fundamentalt for oss som matprodusent.

Vi skal ha den beste dyrevelferden, og alltid se etter nye

tiltak for å forbedre oss. ”

Tor Inge Lien, produksjonssjef oppstrøm

Ansvarlig produksjon på rugeriene

Introduksjon

Mennesker

Dyrevelferd

Miljø

Mat og kvalitet

Foreldredyrugeri

Oppal

Rugeegg

Slaktekyllingrugeri

Slaktekylling

Slakteri

Lys

Kyllingene oppholder seg i rom med gode lysforhold. Spesialtilpasset dagslysspekter sikrer at lyssettingen er tilpasset kyllingens behov.

Klima

Rugeriene våre har klimakontroll, som sikrer riktig luftkvalitet.

Helse og hygiene

Vi har strenge krav og gode rutiner for å forhindre at kyllingene blir syke.

Kompetanse

Alle ansatte må gjennomføre dyrevelferdskurs. Det sikrer skånsom håndtering av kyllingene.

Utvikling

Bøndene mottar nøkkeltall fra rugeriet samme dag som resultater og informasjon er tilgjengelig. Dette brukes til forbedringstiltak og utvikling.

Ansvarlig produksjon i fjøs

Introduksjon

Mennesker

Dyrevelferd

Miljø

Mat og kvalitet

Lys og klima

Godt inneklima og riktig lys gir kyllingen bedre helse og et aktivt liv.

Vann og fôr

Riktig mengde vann og godt sammensatt fôr av høy kvalitet gir kyllingen energi og næringsstoffene den trenger.

Underlag

Et tørt og fint strø å gå på gjør det behagelig for kyllingene. Det reduserer også risikoen for smittespredning.

Miljøberikelser

Miljøberikelser stimulerer til aktivitet og naturlig atferd hos kyllingene.

Bondens håndtering

Bondens tilstedeværelse i fjøset er viktig for kyllingenes velferd. En trygg og rolig bonde som håndterer kyllingene skånsomt, gir et stressfritt liv for kyllingene.

Ansvarlig dyretransport i verdikjeden

Introduksjon

Menesker

Dyrevelferd

Miljø

Mat og kvalitet

Foreldredyrgruger

Oppal

Rugeegg

Slaktekyllingruger

Slaktekylling

Slakteri

Kort tid

Vi har 67 % kortere transporttid enn det lovpålagte kravet. Gjennomsnittlig transporttid er 1,5 timer.

God plass

Våre kyllinger har 19 % bedre plass under transporten enn det lovpålagte kravet. Lav tetthet i transportburene gir kyllingene bedre plass til å legge seg ned.

Klima

For å gi kyllingen en best mulig reise er vi opptatt av god temperatur og luftkvalitet. Bilene har klimaskap med backup-systemer, slik at kyllingene er sikret stabilt klima under hele transportetappen.

Kompetanse

Alle som er involvert i flyttingen av kyllingene til transportbur har gjennomført praktisk og teoretisk kurs. Der lærer de om skånsom håndtering, og hva som er viktig for at kyllingene ikke skal oppleve stress.

Overvåkning

Sensorer med live-overvåkning gjør at sjåføren har full kontroll på miljøet i bilen under transporten.

Disse tiltakene gjør at vi har hele 76 % lavere transportdødelighet sammenlignet med landssnittet.

Ansvarlig produksjon i slakteri og foredlingsanlegget

Introduksjon

Mennesker

Dyrevelferd

Miljø

Mat og kvalitet

Foreldredyrgruger

Oppal

Rugeegg

Slaktekyllingruger

Slaktekylling

Slakteri

Ro

På slakteriet møter kyllingene et mottaksrom spesialtilpasset for å minimere stress. De forblir i samme transportbur fra de reiser fra fjøset til de er bedøvet.

Lys

Blått lys i slakteriet har en beroligende effekt på kyllingene.

Lite støy

Rominndeling i mottaksområdet gir lavt støynivå. Dette skaper et så rolig miljø som mulig.

Kompetanse

Alle som jobber med levende kylling på slakteriet gjennomgår spesialtilpasset opplæring og må bestå eksamen.

Skånsom bedøving

Markedsledende slakteteknologi bedøver kyllingene skånsomt med CO₂-gass gjennom fem faser før de avlives under full bedøvelse.

Avdeling for dyrevelferd

Kunnskap og kompetanse om dyrenes behov er avgjørende for ansvarlig matproduksjon. Derfor har vi en dedikert dyrevelferdsavdeling som jobber med dyrevelferd og dyrehelse hos høner, haner, egg og kyllinger.

10 veterinærer

2 produsentkontakter

1 agronom

Her er avdelingen representert ved Bodil, Miriam, Jo, Hanne, Camilla, Merete, Tove Elin, Harald, Sigrid og Hilde

Slik jobber vi med dyrevelferd

Avdeling for dyrevelferd er ansvarlig for at dyrevelferdserklæringen vår implementeres i hele verdikjeden. Sammen med bøndene sikrer vi at våre retningslinjer, bransjens og myndighetenes krav følges.

Avdeling for dyrevelferd har daglig kontakt med bøndene. Alle bønder har jevnlig besøk av veterinær med gjennomgang av fuglene og fjøset.

Vi har i samarbeid med bøndene utviklet et eget datasystem for datafangst og analyse. Systemet brukes til å følge produksjonen og som underlag for utvikling og forbedringsarbeid.

I samarbeid med bøndene har vi utarbeidet retningslinjer for beste praksis på gård, med krav til blant annet temperatur, lys, luftkvalitet og luftfuktighet.

Doktorgrad om dyrevelferd

Merete Forseth

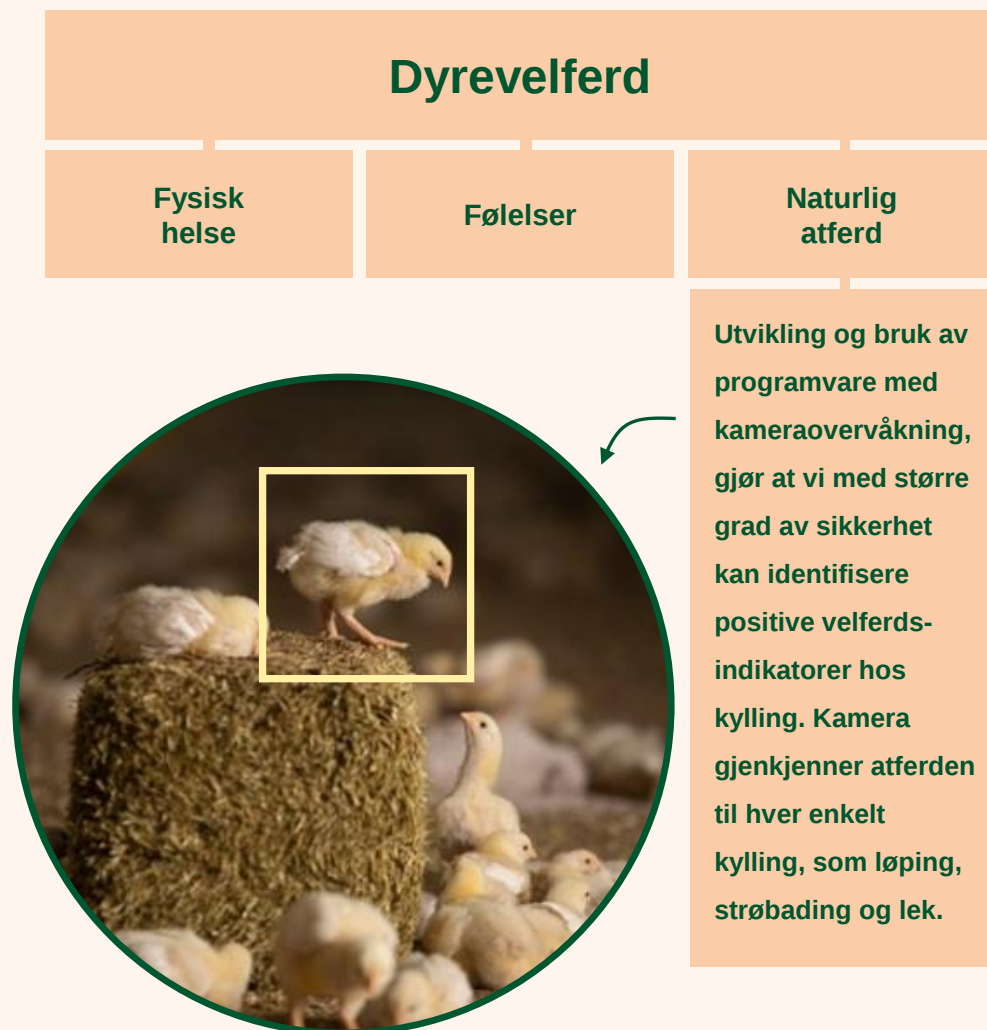
Fagansvarlig dyrevelferd i Norsk Kylling

Doktorgradskandidat ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU)

Prosjekttittel: *Bwell – Assessment of Broiler Welfare in a Medium-Slow Growing Hybrid*

Dyrevelferd er et vidt begrep, som favner både god fysisk helse, mulighet til å utøve naturlig atferd, samt positive følelser og mestring. I mange år har hovedfokus vært på helse, og god helse er selvsagt grunnleggende for et godt liv. Vi ønsker imidlertid å utvide fokuset fra bare å måle negative velferdsindikatorer, som for eksempel sykdom, til å inkludere positive velferdsindikatorer som løping og lek, gjennom kyllingens liv. Slik kan vi jobbe enda bedre med tilpassing av fjøs og rutiner basert på atferd og behov. ”

Doktorgrad om dyrevelferd

I doktorgraden forsker Merete på dyrevelferden til mer saktevoksende kylling. Målet er å finne transparente og pålitelige metoder for overvåkning og dokumentasjon av dyrevelferd.

Den første forskningsartikkelen i doktorgraden omhandler kassasjonsårsaker* hos to kyllingtyper. Ved bruk av data har Merete sammenlignet kassasjonstall for den mer saktevoksende kyllingen Hubbard, og den konvensjonelle hurtigvoksende kyllingen Ross. Ved å beskrive årsaker til og forekomst av kassasjoner, og estimere effekten av kyllingtype på de vanligste kassasjonsårsakene, gir artikkelen viktig kunnskap om forskjellen mellom kyllingtypene.

Forskningen viser at Hubbard har gjennomgående mye lavere forekomst av de vanligste sykdommene vi ser hos slaktekylling, og at kyllingtype har store konsekvenser for dyrehelse, dyrevelferd, økonomi og bærekraft i hele verdikjeden.

Les mer om Meretes forskning i Nature Scientific Report

Comparison of Carcass Condemnation Causes in Two Broiler Hybrids Differing in Growth Rates

Forskningsprosjekter på dyrevelferd

TEiCON

Tools for Eimeria Control er ledet av **Veterinærinstituttet**. Prosjektet skal bidra til utvikling av bedre diagnostiske verktøy og innhente data for å styrke bærekraften i norsk slaktekylling- og kalkunproduksjon. Hovedfokuset er tarmsykdommer, slik at vi fortsatt kan produsere fjørfe med minimal bruk av antibiotika.

FORELDREVELFERD

Innovasjonsprosjekt ledet av bransjeorganisasjonen **Animalia**. Fokus på god velferd hos avlsdyr i slaktekyllingproduksjon gjennom optimalt fysisk miljø og stell. Prosjektet vil gi kunnskap om dyras preferanser, med mål om å tilrettelegge for optimal velferd i fjøs.

APEC-Seq

Prosjekt ledet av **Veterinærinstituttet** med mål om å identifisere risikofaktorer for sykdom hos slaktekylling i første leveuke, gjennom systematisk analyse av data. Resultatene vil bidra til forbedret dyrehelse og dyrevelferd, tilrettelegging for bærekraftig matproduksjon, reduksjon av matsvinn og økt tillit til hvitt kjøtt.

FUNCTILIGHT

Internasjonalt forskningsprosjekt ledet av **Wageningen University & Research**. Utvikling av lysprogrammer til bruk i fjøs for slaktekylling og oppal for å fremme naturlig atferd, helse og ytelse. Prosjektet vil gi innsikt i preferansene og behovene til fjørfe hva angår lys.

Årlig ekstern revisjon av dyrevelferd

A

Slakteri
Etisk regnskap 2022

A

Foreldredyrrugeri
Etisk regnskap 2022

B

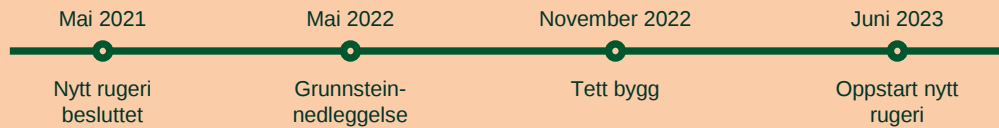
Slaktekyllingrugeri*
Etisk regnskap 2022

Vi kan alltid bli bedre. Derfor er det viktig for oss med en ekstern vurdering av dyrevelferd. ”

Tor Inge Lien, produksjonssjef oppstrøm

Vi bygger nytt rugeri for enda bedre dyrevelferd

Dyrevelferd er høyeste prioritet for det nye rugeriet

Dyrevelferd

Vi er opptatt av at kyllingen klekker i et rolig og behagelig miljø. Alle løsningene velges derfor med omhu for å sikre den beste dyrevelferden.

Fôr og vann

I det nye rugeriet vil kyllingen ha tilgang på mat og vann fra den klekkes.

Teknologi

Verdensledende teknologi som gir optimalt klima for kyllingen og reduserer stress.

Miljø

Miljøerklæring

«Vi skal i alle beslutninger tenke større enn oss selv, tenke sirkulært, og bidra til ansvarlige initiativer for bærekraftig matproduksjon. Dette gjenspeiler vårt arbeid i hele verdikjeden.»

Utdrag fra miljøerklæringen
i Norsk Kylling

Vi beviser at god dyrevelferd ikke øker vårt klimafotavtrykk.

Vi er bevisste på at økt etterspørsel og bedre dyrevelferd vil kunne kreve mer areal, og målsetter derfor å kompensere for alt nytt areal vi benytter oss av.

Vi skal være åpne og ærlige om alt vi gjør. Vi bidrar til økt kunnskap og gjensidig utvikling gjennom deling av egne erfaringer og kunnskap med øvre aktører.

Alle FNs bærekraftsmål som berører vår verdikjede skal vektlegges i alle beslutninger som tas i vårt utviklingsarbeid.

Vi skal som et minimum etterfølge det til enhver tid gjeldende regelverk og målsetter kun å handle fra leverandører som er godkjent i henhold til anerkjente miljøsertifiseringsordninger.

Vi skal bidra til forskning og utvikling av nye løsninger som kan redusere vårt klimafotavtrykk i alle ledd av vår verdikjede.

Norsk Kylling skal være foretrukken leverandør på grunn av vår ledende posisjon innenfor satsing på miljø og bærekraftige løsninger.

Kjell Stokbakken
Administrerende direktør

Hilde Talseth
Direktør for bærekraftig
innovasjon

Merete Forseth
Fagsjef dyrevelferd

Are Denstad
Direktør økonomi og
forretningsutvikling

Gunnar A. Aarvold
Fabrikkdirktør

Gisle Ranum
Salgs- og PU-direktør

Gøril Kvernmo
Organisasjonsdirektør

Thomas Haltland
Logistikkjef

Tor Inge Lien
Produksjonssjef oppstrøm

Miljøambisjoner

***Vi bygger en grønn
verdikjede som setter en ny
miljøstandard for fremtidens
næringsmiddelindustri***

Klimapositiv

Vi skal ikke bidra til en økning av klimagasser i atmosfæren, men bidra til en reduksjon.

Naturnøytral

Vi skal ikke redusere naturmangfold, men ha en positiv påvirkning på naturens produksjonsevne.

Areal

Vi skal redusere vårt fotavtrykk med 30% samtidig som vi møter våre kunders behov for bærekraftig kylling.

Fornybar

Vi skal utvikle en verdikjede som kun bruker ren energi, hovedsakelig egenprodusert eller overskuddsenergi.

Sirkulærøkonomisk

Vi skal være verdensledende på ressurseffektivitet.

Avdeling for bærekraftig innovasjon

***Vi utvikler varige
bærekraftige verdikjeder
som bygger opp om unike
og ansvarlige produkter.*** ”

Hilde Talseth, direktør bærekraftig innovasjon

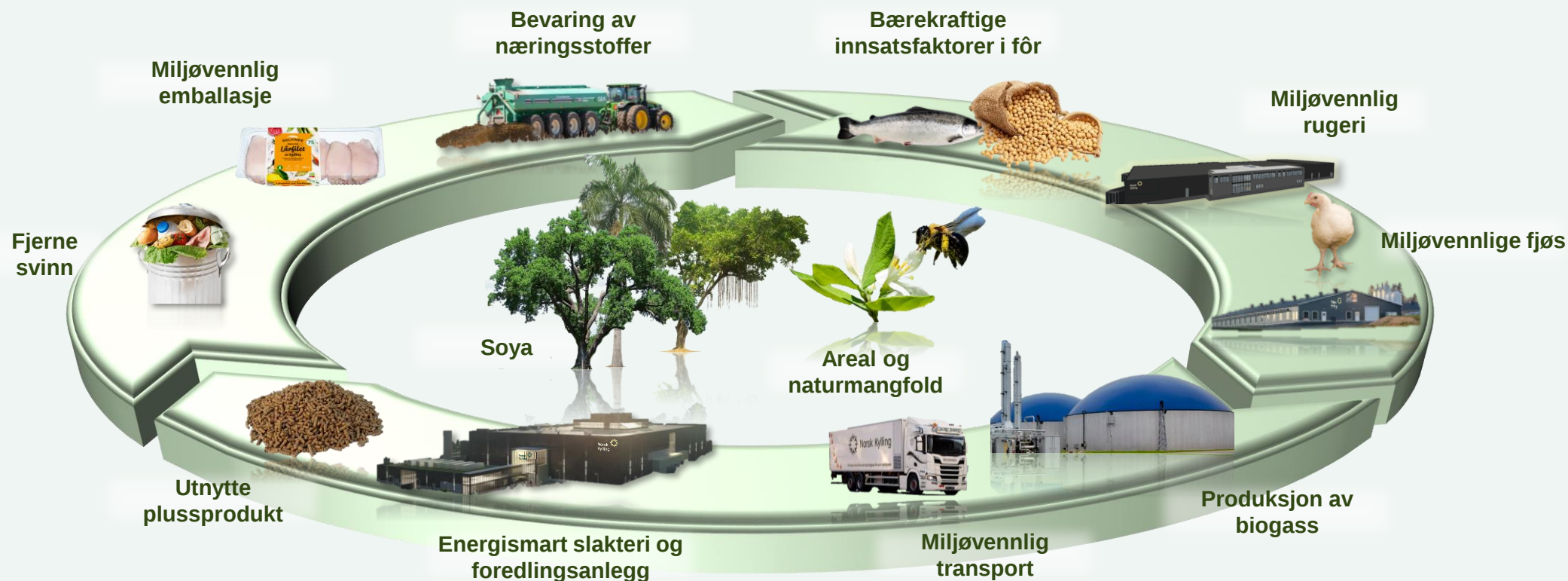

Ansvarlig og ambisiøst utviklingsarbeid er en forutsetning for bærekraftig vekst. Derfor har vi en egen avdeling med en portefølje av utviklingsprosjekter som bidrar til at vi når ambisjonene våre.

I arbeidet med å skape verdens beste næringsmiddelverdikjede ligger det fortsatt store og spennende utfordringer foran oss. Vi jobber aktivt i alle ledd for å finne nye, innovative og bærekraftige løsninger.

Vi har iverksatt bærekraftsinitiativer i alle ledd av verdikjeden

Samarbeid for å nå visjonen

Samarbeid på tvers er nøkkelen til å nå visjonen om å bli verdens beste næringsmiddelverdikjede.

Vi tror at ved å jobbe med eksterne aktører, uavhengig av om de er enige eller uenige med oss,

kan vi sammen akselerere mot fremtidens lavutslippssamfunn, matindustri og landbruk.

Utveksling av erfaringer, kompetanse og ideer skaper gode diskusjoner som leder til innovasjon.

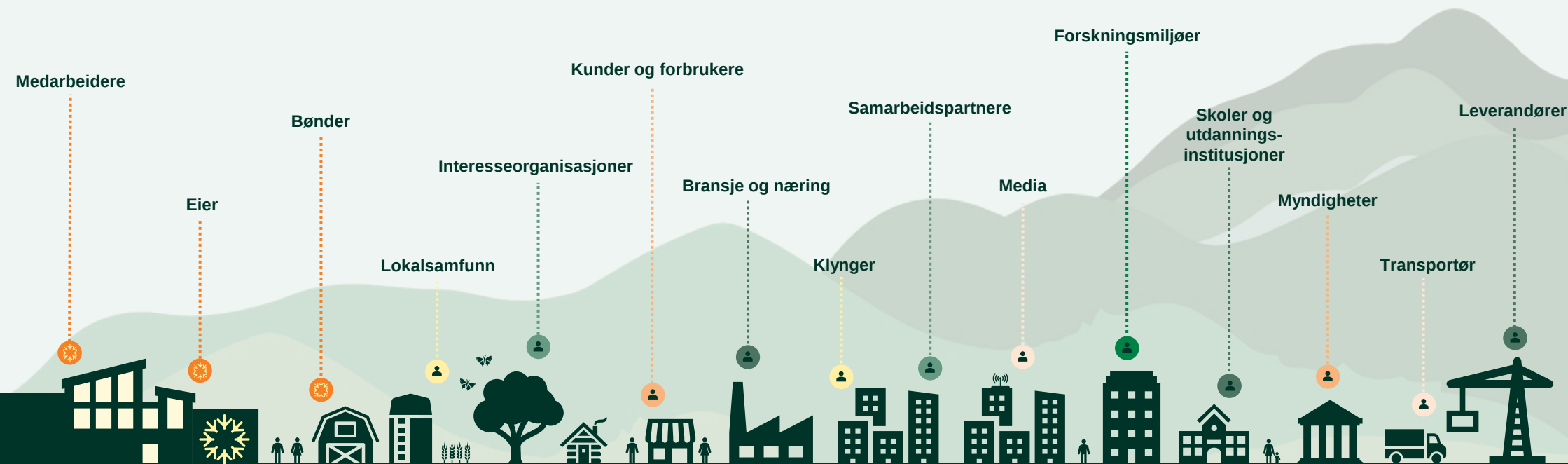
Introduksjon

Mennesker

Dyrevelferd

Miljø

Mat og kvalitet

Fôr er viktig for god dyrehelse

Fra naturens side lever kyllingen av frø, planter og insekter – litt av alt. I motsetning til mange andre husdyr, kan fjørfe i liten grad fordøye gress. Derfor spiser kyllinger fôr som ivaretar godt næringsopptak og god helse. Målet er å sette sammen et fôr som består av ulike råvarer slik at kyllingen får det den trenger av næringsstoffer. Et riktig kosthold gjør at kyllingen vokser og holder seg sunn og frisk.

Sammen med fôrleverandørene skreddersyr vi fôret slik at det er tilpasset kyllingens behov i livsløpet

I Norge er det tre leverandører som produserer fôr til husdyr. Bøndene tilknyttet oss, kan selv velge hvilken leverandør de ønsker å kjøpe fôr fra.

Vi har to hovedtyper fôr:

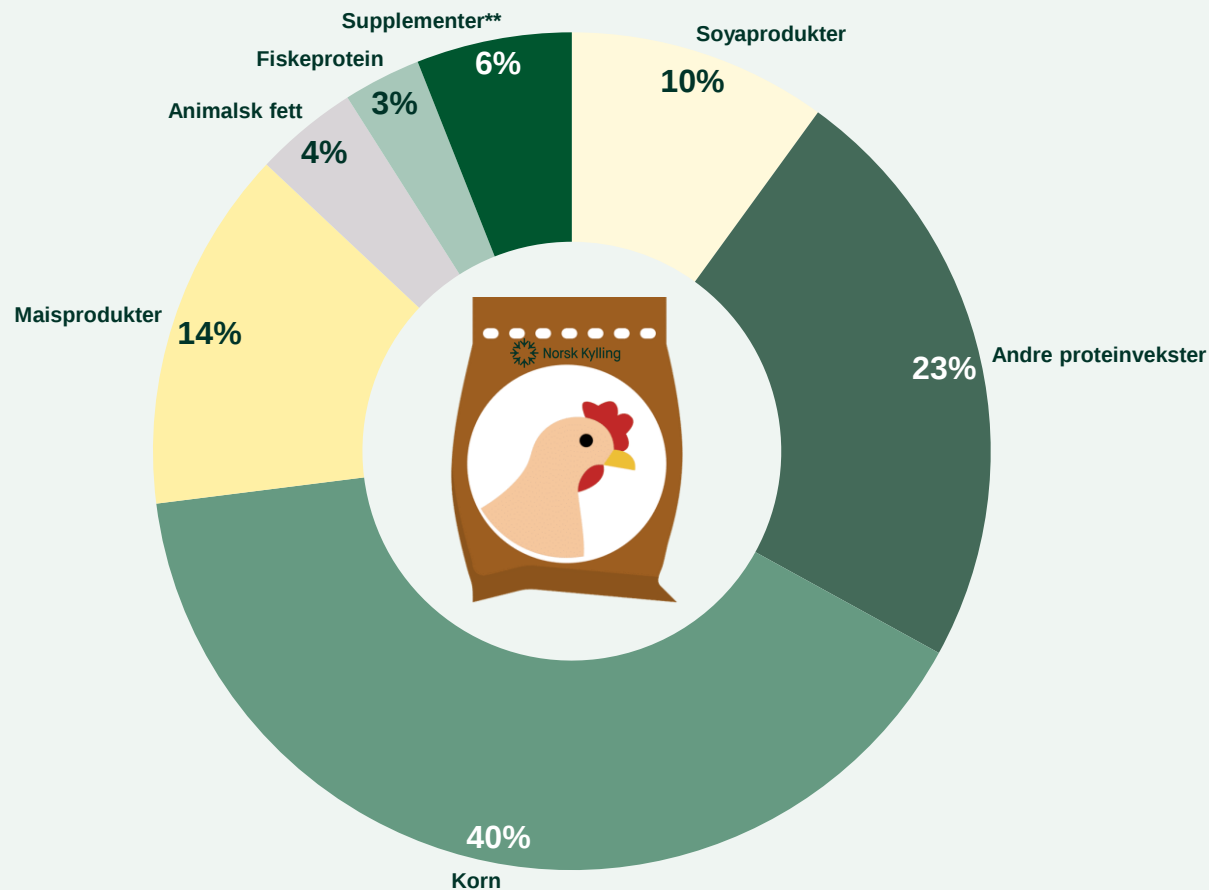

Startfôr – Spises fra dag én, til kyllingene er ca. 12 dager gamle

Vekstfôr – Spises fra kyllingene er ca. 13 dager gamle

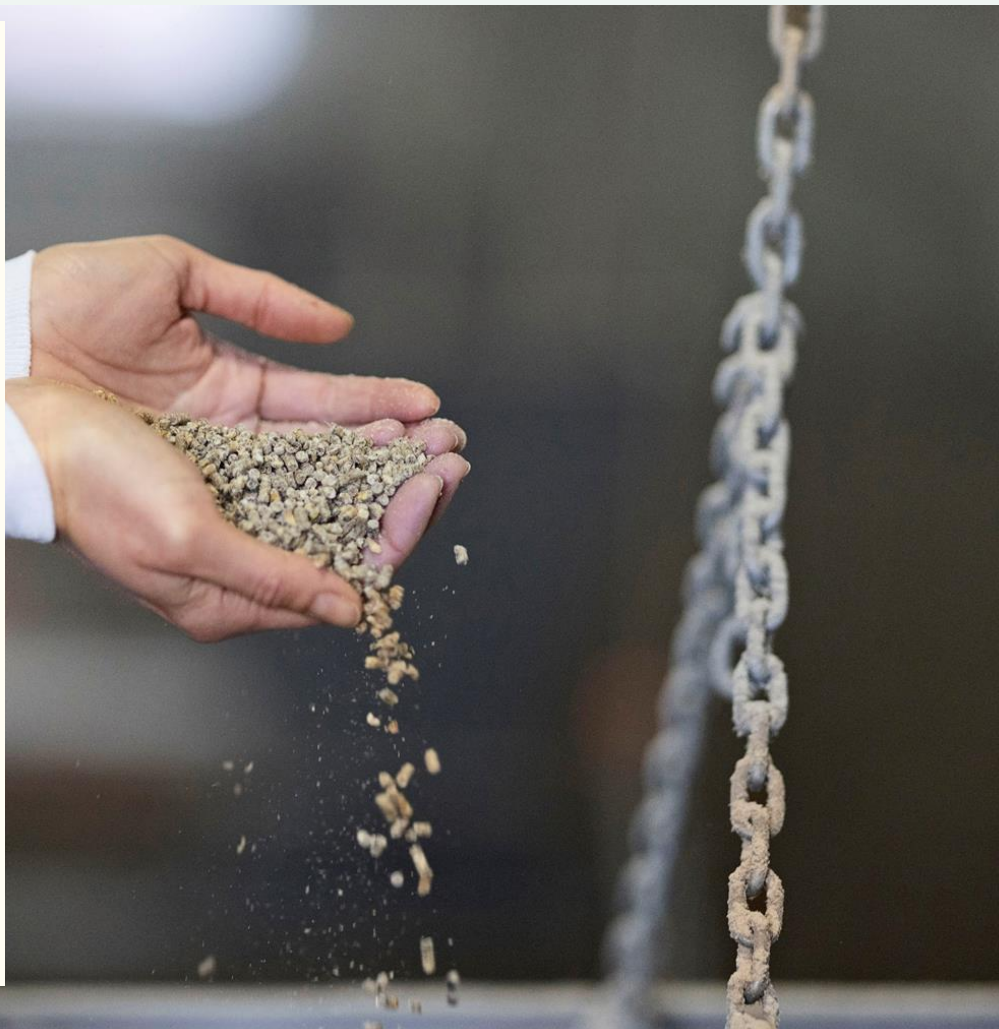
Kyllingfôret vårt består av*:

Vi skal fjerne soya fra fôret innen 2030

Hvorfor fjerner vi soya?

For oss er det viktig at beslutningene våre er helhetlige og faktabaserte. Alle tiltak vi initierer skal ha en dokumenterbar effekt og hjelpe oss å nå visjonen vår. I tillegg til årlig klimarapportering, gjennomførte vi derfor en livsløpsanalyse av hele verdikjeden i 2021. Selv om all soya som benyttes i vår verdikjede er sertifisert og avskogingsfri, har den høye verdenssetterspørselen av soya til fôrproduksjon gått på bekostning av økosystemer i andre land. Analysen viste at rundt 80 % av klimafotavtrykket til verdikjeden kommer fra fôret kyllingen spiser. Derfor må vi tenke nytt. Vi jobber målrettet for å finne næringsrike, kortreise og bærekraftige nye proteinråvarer som bidrar til å øke selvforsyningsgraden.

Dette er vår fôrspesialist

Mie Bjune Gjeten jobber i avdeling bærekraftig innovasjon som prosjektleder for fôr. Hun er utdannet mikrobiolog fra NMBU, og har flere års bransjeerfaring med fôrutvikling. **Mie har et særlig ansvar for at kyllingene våre har det beste fôret til enhver tid, produsert på en ansvarlig måte og med bærekraftige ingredienser.**

Vi jobber målrettet for å finne nye bærekraftige fôrråvarer

Ambisjonene våre for nye fôrråvarer samsvarer med FNs bærekraftsmål

Ivareta god dyrevelferd

Bidra til god folkehelse

Bevare regnskogen

Redusere bruk av menneskemat

Øke bruken av lokale råvarer

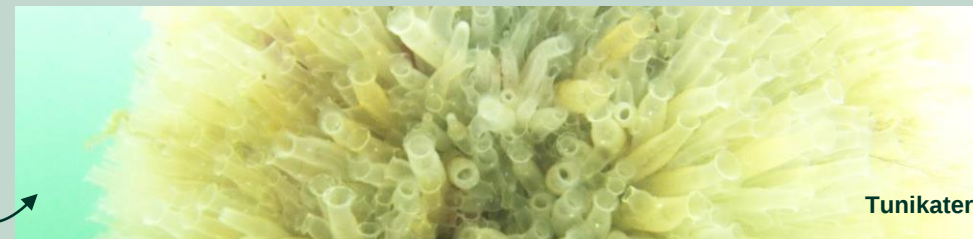

Støtte lokalt tilknyttede bønder

Konkurrere på pris og kvalitet

Vi er med i flere prosjekter med mål om å teste og utvikle fremtidens ingredienser i kyllingfôr. Dette er noen av råvarene vi forsker på

Tunikater

Insekter

Tare

Gress

Vi har et eget fjøs for fôrforsøk i verdikjeden

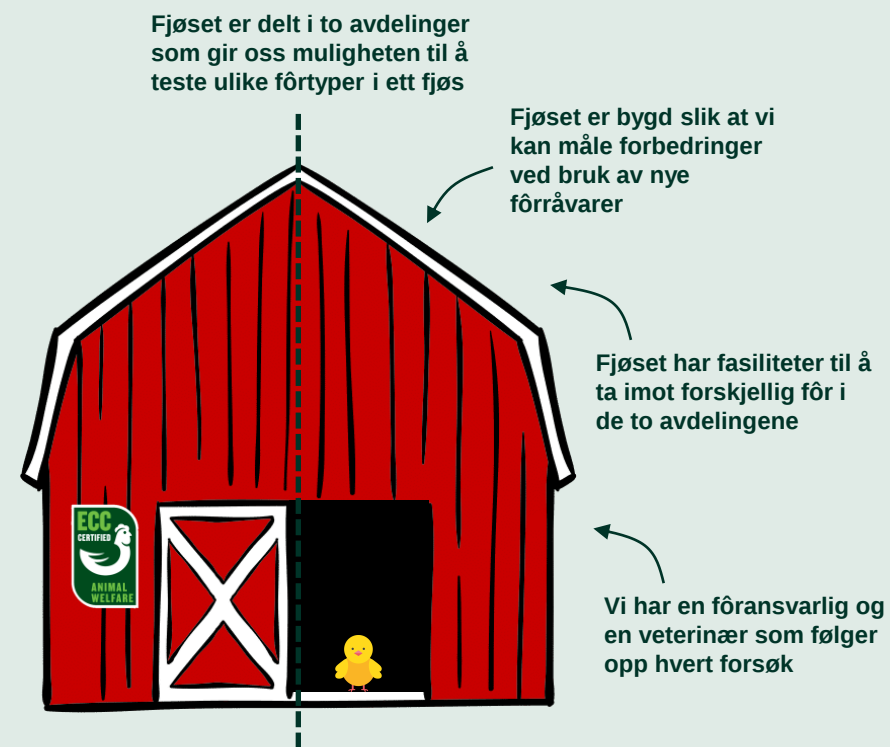
Per Olav Tranmæl,
bonde Norsk Kylling

Bonden har rollen som forsøksvert.

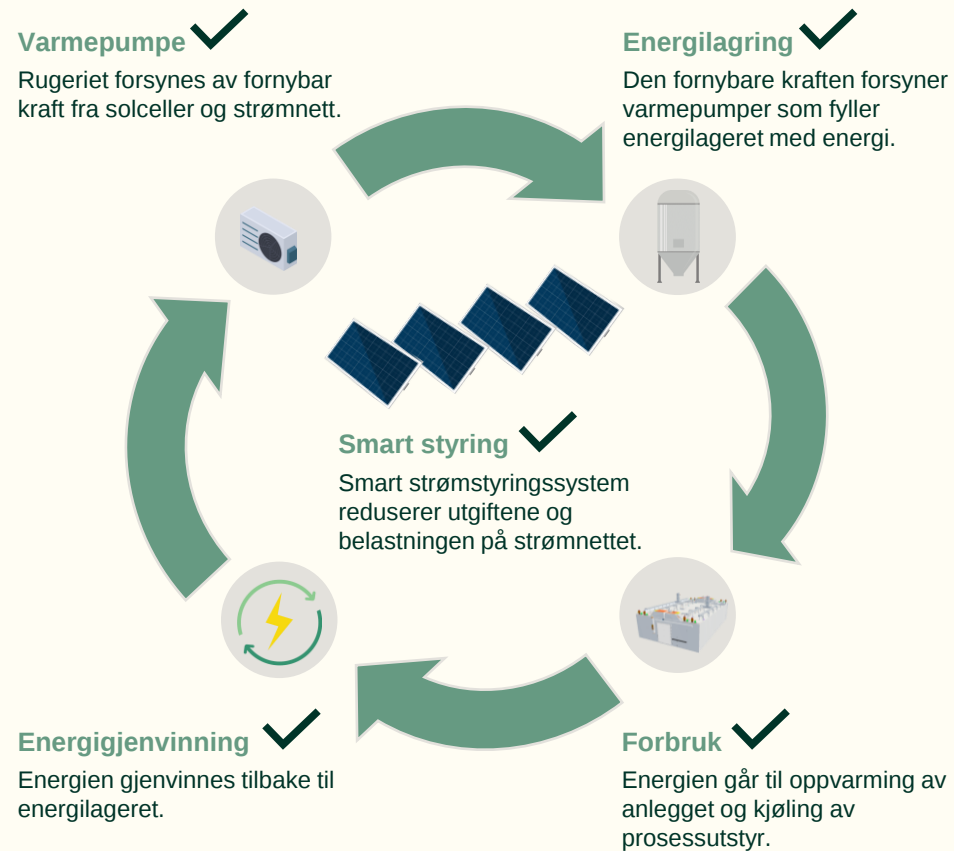
Han drifter fjøset som vanlig, men fordeler arbeidet sitt på to avdelinger.

Bondens innspill og erfaringer er viktig for vurderingene som gjøres.

Målet med forsøkene er å teste nye fôrråvarer som kan bidra til å nå målene våre

Vårt nye rugeri vil ha et 100 % fornybart energikonsept

Bøndene i verdikjeden tar ansvar i det grønne skiftet

Fra 2020 til 2022 har vi økt andelen fjøsareal med fornybar energi fra 25 % til 60 %

Dette tilsvarer en reduksjon på 35 % i klimafotavtrykk fra fjøs

De siste årene har mange av bøndene byttet til fornybare energikilder som for eksempel flis, solceller og pellets.

Stadig flere bønder gjenvinner varmen fra lufta i fjøset ved hjelp av varmegjenvinnere.

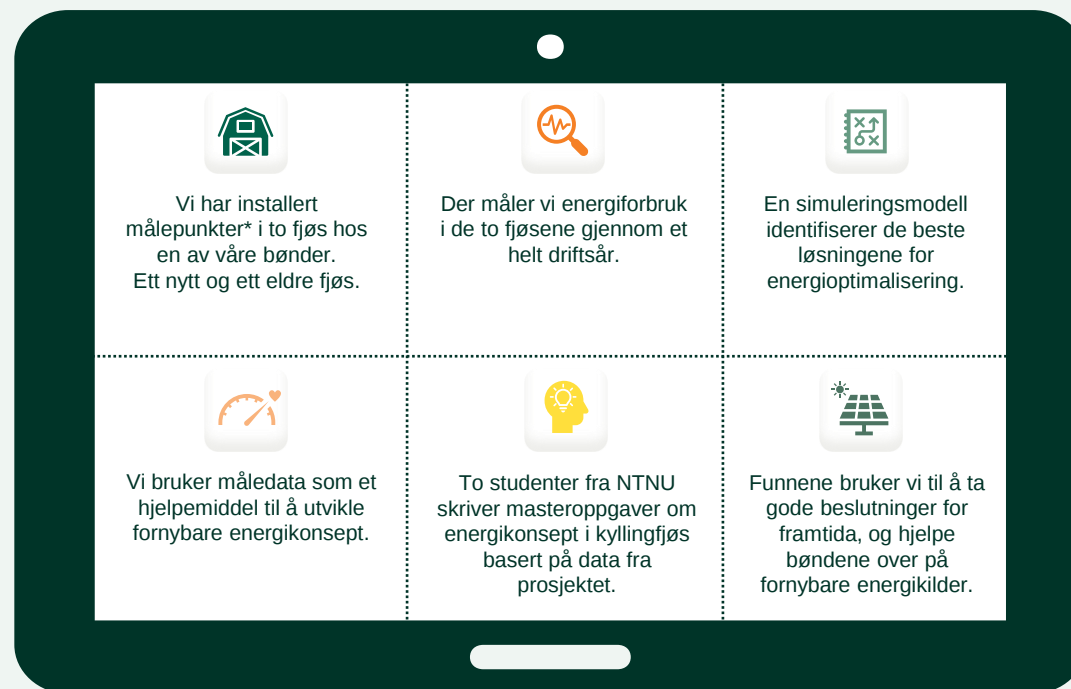
Eget prosjekt for måling av energidata i fjøs

Måleprosjektet vil gi oss kunnskap om fornybare og energieffektive løsninger tilpasset bondens og kyllingenes behov

Da vi startet arbeidet med energieffektive fjøs, så vi at vi manglet måledata. Vi må vite hvordan fjøsene bruker energi for å velge de beste tiltakene. ”

Gisle Bakken, prosjektleder bærekraftig innovasjon

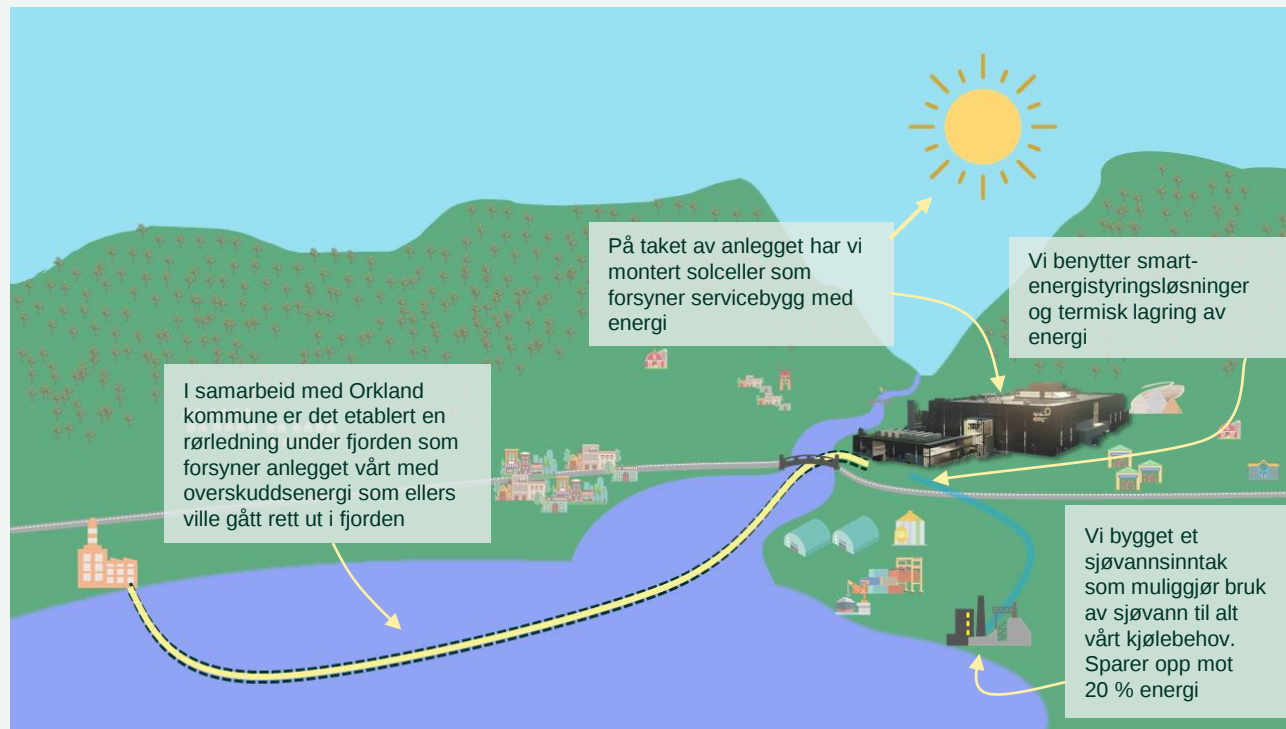

Norsk Kylling er sertifisert miljøfyrtårn siden 2017

Miljøfyrtårn er Norges
ledende sertifikat og
dokumentasjon på
miljøinnsats og
samfunnsansvar.

Ny miljøstandard på slakteri og foredlingsanlegget

Energikonseptet vårt er basert på ideen om å tenke større enn seg selv.

Derfor har vi bygget en energisentral med kapasitet til å dele fornybar energi med andre industriaktører i nærområdet vårt. Det er sirkulærøkonomi i praksis!

Energikonseptet i tall

Overskuddsenergi sparer miljøet for energiproduksjon tilsvarende årlig forbruk for 1 600 eneboliger

Solcellene sparer miljøet tilsvarende årlig forbruk for 20 eneboliger i energiproduksjon

Sjøvannsinntaket leverer kjøling tilsvarende 3 175 eneboliger

Anlegget benytter 100% fornybar energi

SINTEF

OrklandEnergi

Kunnskap for en bedre verden

TrønderEnergi

ORKLAND KOMMUNE

Løsningene er utviklet i samarbeid med partnere med tung industrikompetanse

Biogass reduserer utslippene fra transport

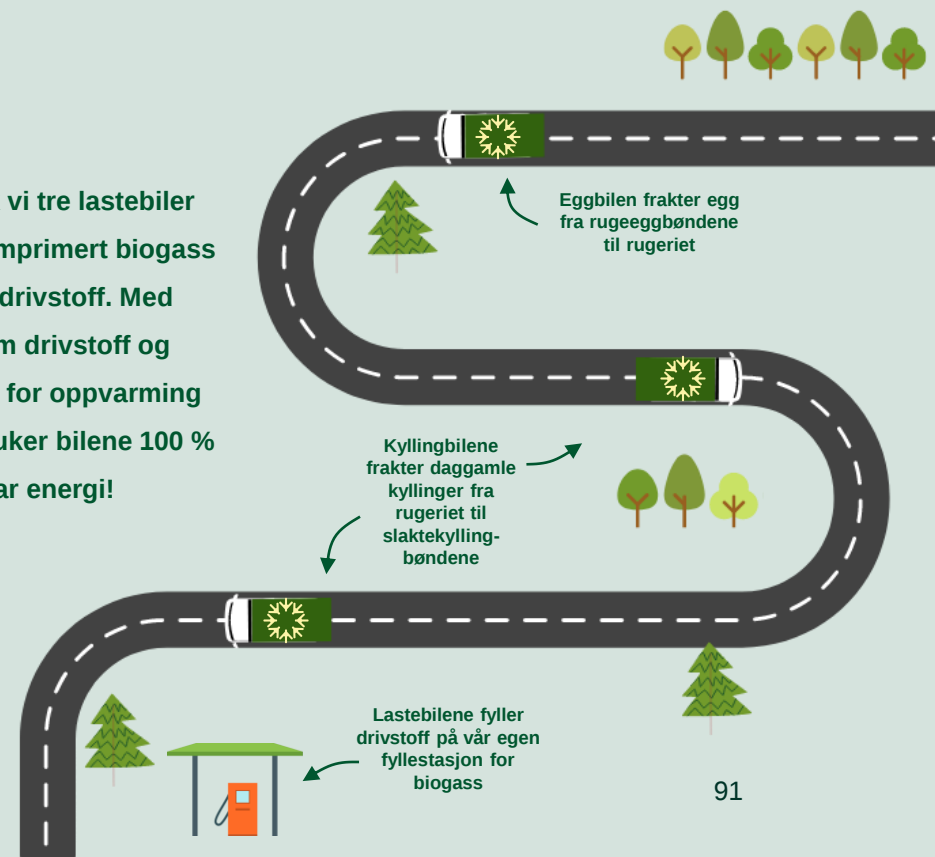
Biogass

Biogass dannes når organisk materiale brytes ned av mikroorganismer i et oksygenfritt miljø. Dette er en helt naturlig gass som i hovedsak består av metan og karbondioksid. Et biogassanlegg sørger for at metangassen fanges opp på en kontrollert måte, slik at den ikke slipper ut i atmosfæren. Metan har et høyt energiinnhold og er derfor godt egnet som drivstoff. Utnyttelse av biprodukter til biogass bidrar ikke til ytterligere utslipp, da råstoffet allerede er en del av kretsløpet. Biogass erstatter også fossile energikilder. En vinn-vinn-situasjon!

Ved å erstatte diesel med biogass er vi et steg nærmere å nå målet vårt om 100 % fornybart drivstoff til transport i 2030. ”

Thomas Haltland, logistikksjef

I 2022 mottok vi tre lastebiler som bruker komprimert biogass (CBG) som drivstoff. Med biogass som drivstoff og batteriløsning for oppvarming av lasterom bruker bilene 100 % fornybar energi!

Ny fyllestasjon for biogasskjøretøy på Støren

Høsten 2022 ferdigstilte vi fyllestasjonen vår for biogassdrivstoff på Støren – kommersielt tilgjengelig for alle. Fyllestasjonen er et resultat av det gode samarbeidet med vår transportør Gildset Transport, og vårt felles fokus på miljøvennlig og ansvarlig dyretransport. Støren biogasstasjon kan benyttes av alle med biogasskjøretøy som går på komprimert biogass (CBG).

Vi har utviklet en sirkulærøkonomisk løsning for innføring av biogass...

...og gjør den tilgjengelig for alle som ønsker å bidra til kutt i klimautslippene fra transport.

Vi tar vare på ressursene i verdikjeden

Full utnyttelse av ressurser er et viktig tiltak i sirkulærøkonomien.

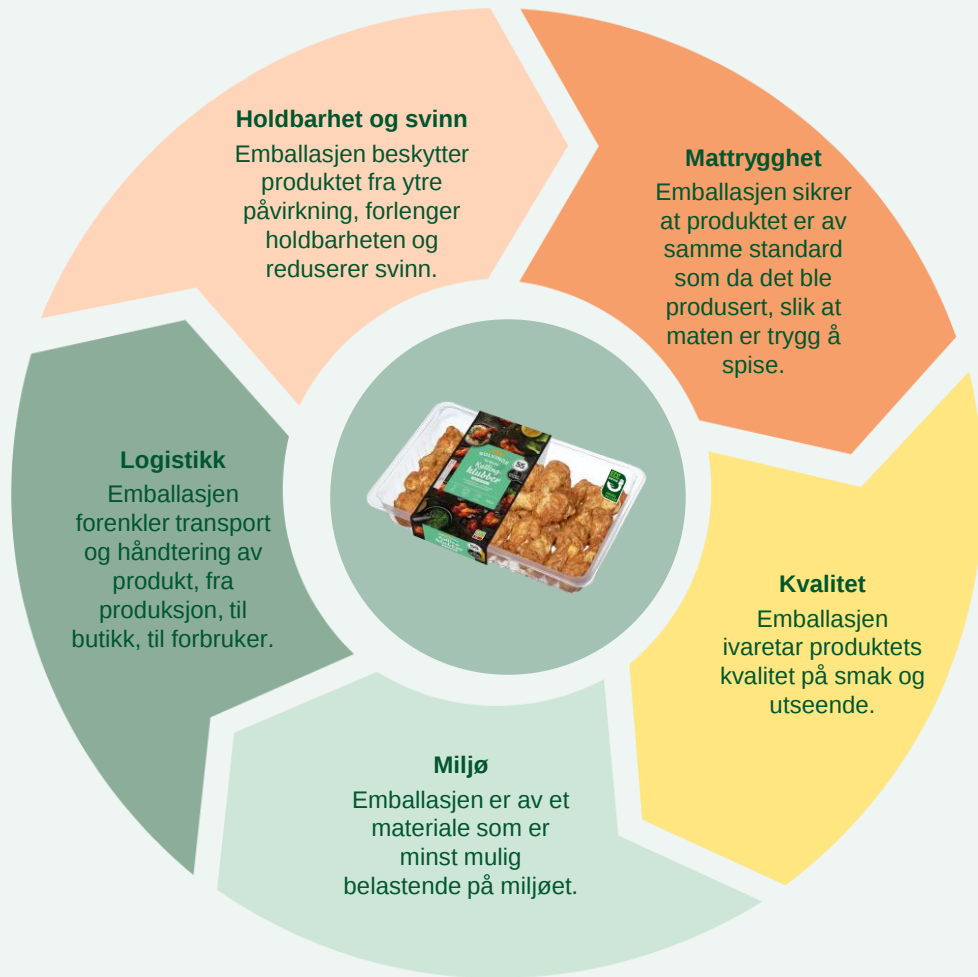
Biprodukt er rester fra produksjonen som ikke havner på matbordet, for eksempel eggeskall, bein, innmat, blod og fjær.

Over 20 000 tonn biprodukt gikk til biogassproduksjon i 2022

Vi er involvert i flere prosjekter hvor vi undersøker alternative bruksområder til biproduktene, slik at vi utnytter hele kyllingen på best mulig måte.

Riktig emballasje er et viktig miljøtiltak

Fokusområder for forskning og utvikling i 2022

Redusere plastforbruk

Undersøke alternativer til plast

Forlenge holdbarhet

Redusere matsvinn

Øke bruken av gjenvinnbare og resirkulerte materialer

Vi har tatt plastløftet

Plastløftet

Plastløftet er lansert av **Grønt Punkt Norge** som et tiltak for å bidra til en mer sirkulær plastøkonomi. Det er en satsing på fremtidens plastemballasje, som er smartere, mer innovativ og bærekraftig.

- 1 Øke bruk av resirkulert plast
- 2 Unngå unødvendig bruk av plast
- 3 Design for gjenvinning

I 2022 var 44 % av emballasjen vår av resirkulert materiale

Vi bidrar til biologisk mangfold

Mer enn 75 % av global matproduksjon er avhengig av pollinering av insekter.* Det er derfor viktig for oss å bidra med tiltak som reduserer den negative effekten av ensidig dyrking i landbruket.

Siden 2021 har vi jobbet sammen med **Felleskjøpet** og **NIBIO** i et forskningsprosjekt for å se på hvordan blomsterstriper langs kornåkerne kan styrke insektmangfoldet.

I prosjektet har 21 bønder sådd blomsterenger langs kornåkerne sine. I tillegg har 10 dekar av området rundt slakteri og foredlingsanlegget vårt blitt omgjort til en blomstereng. Til sammen tilsvarer dette 15 fotballbaner med fristende matfat for insektene.

21 bønder sådde blomsterstriper rundt åkerne sine

10 mål blomstereng rundt anlegget vårt

8 ulike humlearter besøkte stripene

Gjennom forskningsprosjektet har vi slått fast at blomsterengene er en viktig matressurs for pollinerende insekter, som blomsterfluer, honningbier og solitære bier, i tillegg til 8 ulike humlearter.

Vi fører årlig klimaregnskap

Klimarapporteringen vår dekker hele verdikjeden

Scope 1

Direkte utslipp fra vår aktivitet

Scope 2

Energien vi kjøper

Scope 3

Indirekte utslipp fra kunder og leverandører

Klimaregnskap

Et klimaregnskap er et regnskap over en virksomhets direkte og indirekte utslipp av gasser som kan føre til økt drivhuseffekt. For sammenlikningens del omregnes alle utslipp om til CO₂-ekvivalenter (CO₂e).

Hvorfor er klimaregnskap viktig for oss?

Vi måler hvor i verdikjeden utslippene oppstår

Vi analyserer og gjennomfører tiltak for reduksjon av utslipp

Vi er transparente og deler våre resultater

Ingen økning i klimafotavtrykk med saktevoksende kyllingtype

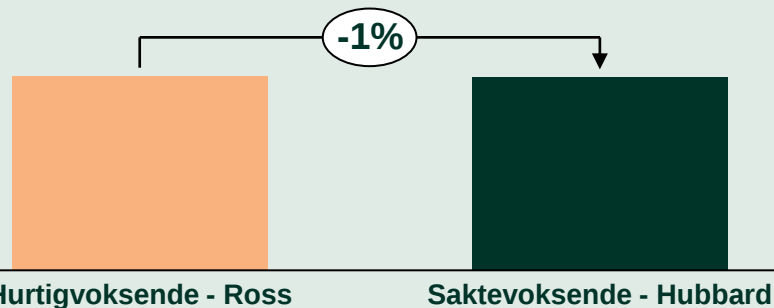
Asplan Viak gjennomførte i 2021 en livsløpsanalyse på effekten av skifte av kyllingtype.

asplan
viak

Analysen viser at byttet til Hubbard gir økt dyrevelferd, uten at det øker klimafotavtrykket. Analysen er tredjepartsrevidert av NIBIO.

NIBIO

Klimafotavtrykk og miljømål

Utslipp per Scope for Norsk Kylling 2022

Scope	Kategori	Utslipp [tCO ₂ e]	Andel av utslipp
Scope 1: Utslipp generert direkte fra driften	Stasjonær forbrenning	148	0,22 %
	Transport	20	0,03 %
Scope 2: Indirekte utslipp fra kjøpt energi	Elektrisitet og fjernvarme	390	0,57 %
Scope 3: Andre indirekte utslipp, inkludert kunder og leverandører	Nedstrøms transport og distribusjon	333	0,48 %
	Avfall	160	0,23 %
	Brensel- og energirelaterte aktiviteter	79	0,11 %
	Tjenestereiser	43	0,06 %
	Fôr til kylling	46 229	67,13 %
	Vannforbruk	103	0,15 %
	Emballasje	2 569	3,73 %
	Oppstrøms transport og distribusjon	1 209	1,76 %
	Resirkulering av solgte produkter	2 214	3,21 %
	Forbruk til solgte produkter	465	0,68 %
	Foreldredyr	1 485	2,16 %
	Krydder	1 073	1,56 %
	Gjødsel og energiforbruk fjøs	12 344	17,93 %

Utslippsutvikling sammenlignet med 2020 [kg CO₂ / kg kylling]

2020 var siste driftsår før miljøinitiativene våre ble iverksatt.

Scope	Status 2022	Mål 2025	Mål 2030
Scope 1 Utslipp generert direkte fra driften	-94 %	-100 %	-100 %
Scope 1 + 2 Utslipp generert direkte fra driften og indirekte utslipp fra kjøpt energi	-82 % ✓	-73 %	-85 %
Scope 3 Andre indirekte utslipp, inkludert kunder og leverandører	-9 % **	-23 %	-47 %
Totalt	-12 %	-28 %	-51 %

Rapportering miljø

Tema		Mål	Resultat 2020	Resultat 2022	Mål 2025	Mål 2030
Fôr	Soya	Prosentandel soya i kyllingfôret	19 %	10 %	9 %	0 %
	Utslipp	Prosent reduksjon i fôrrelaterte utslipp	Startår	-14 %	-30 %	- 50 %
Fornybar energi	Rugeri	Prosentandel fornybar energi i bygg	75 %	75 %	100 %	100 %
	Fjøs	Prosentandel fornybar energi i bygg	25 %	60 %	80 %	100 %
	Slakteri og foredlingsanlegg	Prosentandel fornybar energi i bygg	57 %	100 %	100 %	100 %
Transport	Drivstoff	Prosentandel fornybart drivstoff	0 %	0 %	30 %	100 %
Emballasje	Resirkulert materiale	Prosentandel resirkulert emballasje	37 %	44 %	50 %	100 %
	Resirkulerbart materiale	Prosentandel resirkulerbar emballasje	100 %	100 %	100 %	100 %
Verdikjeden	Klimafotavtrykk	Utslipp per kg kylling	Startår	-12 %	-28 %	-51 %

Mat og kvalitet

Mattrygghetserklæring

«Norsk Kylling skal være en ansvarlig og ledende aktør innen produksjon av trygg mat. Vi skal arbeide målrettet og strukturert i hele verdikjeden med fokus på mattrygghet. Alle ansatte i Norsk Kylling skal være opplært og ansvarliggjort for alltid å levere produkter av høyeste kvalitet.»

Utdrag fra mattrygghetserklæringen
i Norsk Kylling

Vi skal ha en kultur der alle tar ansvar for å si ifra om uønskede hendelser, avvik og komme med forbedringsforslag som omhandler mattrygghet og matkvalitet.

Vi skal ha et aktivt forhold til avvikssystem og reklamasjoner og håndtere tilbakemeldinger fra våre kunder.

Vi skal ha et godt samarbeid med Mattilsynet og andre aktuelle forvaltningsmyndigheter.

Vi skal aktivt bidra til forskning og utvikling av nye løsninger som kan forbedre holdbarhet og mattrygghet.

Vi skal bidra og oppfordre til at ansatte i produksjon utvikler sin kompetanse, herunder også relevante fagbrev.

Alle leverandører av råvarer, ingredienser og matkontaktmateriale skal være sertifisert og/eller godkjent i henhold til våre kvalitetskrav.

Vi skal være åpne og dele erfaringer med andre bedrifter slik at vi kan lære av hverandre.

Kjell Stokbakken
Administrerende direktør

Hilde Talseth
Direktør for bærekraftig
innovasjon

Merete Forseth
Fagsjef dyrevelferd

Are Denstad
Direktør økonomi og
forretningsutvikling

Gunnar A. Aarvold
Fabrikkdirktør

Gisle Ranum
Salgs- og PU-direktør

Gøril Kvernmo
Organisasjonsdirektør

Thomas Haltland
Logistikkjef

Tor Inge Lien
Produksjonssjef oppstrøm

Trygg mat av høy kvalitet

Vår kvalitetsavdeling består av dyktige ansatte med spesialkompetanse som sikrer trygg mat til våre kunder

Alle ansatte gjennomfører hygienekurs hvert år

Vi følger strenge regelverk for kontroll og matsikkerhet

Vi tester og analyserer produkter i eget moderne laboratorium

I vårt sensoriske laboratorium gjennomfører vi grundige sensoriske tester av produkter

Vi samarbeider daglig med Mattilsynet

Karakter A i mattrygghet

BRCGS

Food Safety

CERTIFICATED

BRCGS

BRCGS global standard for matsikkerhet er en sertifiseringsordning benyttet av over 22 000 aktører i mer enn 130 land. Vårt mål er karakter AA innen 2025.

For første gang er vi BRCGS-sertifisert og det til karakter A! Det er et bevis på at vi produserer trygg mat av beste kvalitet. ”

Gunnar Andreas Aarvold, fabrikkdirektør

I standarden revideres vi blant annet på:

- ✓ Mattrygghet
- ✓ Sporbarhet
- ✓ Renhold og hygiene
- ✓ Rutiner og opplæring

Solvingeproduktene våre

I 2022 hadde vi over 40 produkter i REMA 1000 sitt sortiment

Vi tror at en kylling som har det bedre, smaker bedre. Derfor vil dyrevelferd alltid komme i første rekke for oss. Slik kan du spise smakfull kylling med god samvittighet.

SOLVINGE

Fersk

Frys

Pølse

Grillet

Pålegg

Kit

Kjøttdeig

Bearbeidet

Bites

Solvinge er bærekraftig

Norske forbrukere har kåret Solvinge til den mest bærekraftige merkevaren for kylling!

For arbeidet vårt i 2022 ble Solvinge rangert som den mest bærekraftige merkevaren innenfor all kjøttproduksjon, og den 14. mest bærekraftige av alle merkevarer i Norge i Sustainable Brand Index; Europas største uavhengige merkevarestudie om bærekraft.

**268
merkevarer**

**24
bransjer**

**11 000
forbrukere**

Prisvinnende produkter fra Solvinge

2017-2022

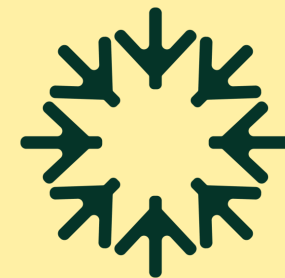

I 2022 vant våre
grillede kyllingvinger
bronse i NM i
kategorien grill

Vi jobber mye med produktutvikling og testing for å tilfredsstille forbrukerens ønsker og behov. Det er stas å få bekreftelse på at vi har laget et kvalitetsprodukt. ”

Steinar Buklev, produksjonsleder grill

I 2022 økte vi holdbarheten på produktene våre med opptil 14 %

Visste du at...

Vi har Keep-it holdbarhets-indikator på våre naturlige Solvingeprodukter?

Dette hjelper deg som forbruker

å vurdere holdbarhet. Usikkerhet rundt

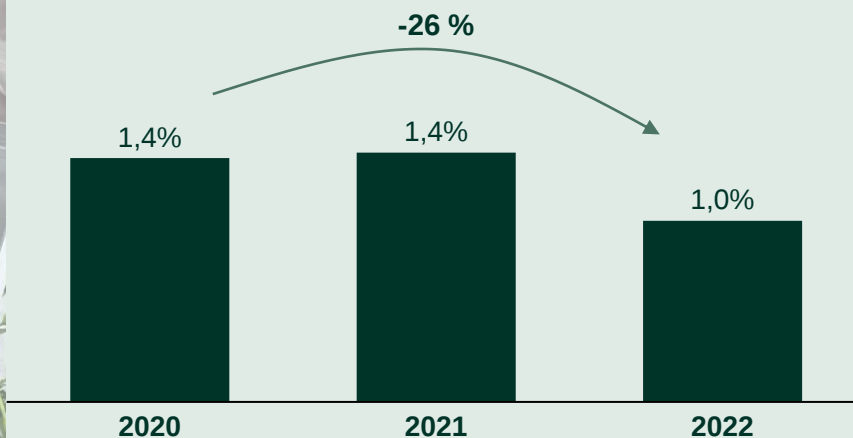
datostempling er en av de vanligste årsakene til at

vi kaster mat.

Vi reduserer matsvinn

Vi hadde 1 % matsvinn på slakteri og foredlingsanlegget i 2022, en reduksjon på 26 % fra 2020.

Mål 2025
-50 %

Mål 2030
-75 %

Vi jobber kontinuerlig med å forhindre og redusere matsvinn.

Tiltak vi gjør:

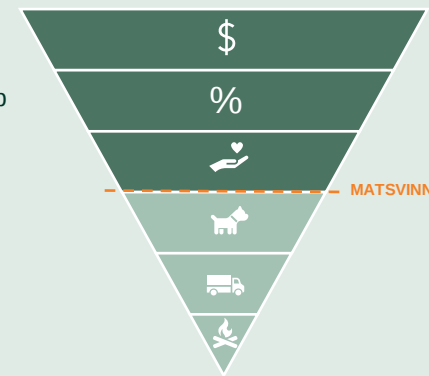
- ✓ Lavere temperatur gir økt holdbarhet på produktene
- ✓ Keep-it holdbarhetsindikator på produkter i butikk
- ✓ Donasjon av mat

Bransjeavtale om reduksjon av matsvinn

Vi er tilsluttet avtalen om redusert matsvinn hvor myndighetene og aktører i matbransjen forplikter seg til å halvere matsvinnet i Norge innen 2030, i tråd med FNs bærekraftsmål.

Matvetts ressurspyramide*

For å redusere matsvinn, er målet at mest mulig av maten vi produserer skal lengst opp i pyramiden. I tilfeller der det ikke er mulig, håndterer vi maten som har blitt til svinns på en effektiv måte.

Vi samarbeider med Matsentralen

Matsentralen legger til rette for å omfordele overskuddsmat fra matbransjen til ideelle organisasjoner som hjelper vanskeligstilte.

Det synes vi er et kjempeflott tiltak!

I 2022 donerte vi mat til Matsentralen tilsvarende over 35 000 måltider!

Matsentralen henter ferdige kyllingprodukter hos oss. Dette er mat som av ulike årsaker ikke kan selges, men som trygt kan spises.

Matsentralen sorterer og oppbevarer maten, som blir hentet av ulike ideelle organisasjoner som hjelper vanskeligstilte.

Ideelle organisasjoner lager måltider eller pakker maten i poser for utdeling eller hjemkjøring.

Maten når ut til de som trenger den mest.

Matsentralen

Merkeordninger for sunne og ansvarlige produkter

Se etter Nøkkelhullet og Nyt Norge-merket når du handler mat

Nøkkelhullet

Nøkkelhullet er myndighetenes merkeordning som gjør det enklere å ta sunnere valg. Velger du nøkkelhullmerkede matvarer spiser du mindre fett, sukker og salt, og mer fiber og fullkorn.

Nyt Norge-merket

Nyt Norge er det offisielle opprinnelsesmerket for norsk mat og drikke. Merkeordningen garanterer at råvarene er norske, at bonden har fulgt strenge norske regler og kan dokumentere det, og at maten er produsert og pakket i Norge.

Helsedirektoratets kostråd

Helsedirektoratet anbefaler å velge magert kjøtt og magre kjøttprodukter*.

Vi har signert tilslutningsavtalen for sunnere kosthold.

Vi samarbeider med helsemyndighetene og resten av matbransjen for å gjøre det enklere for forbrukeren å ta sunne valg.

100 % av produktene våre er laktosefri

100 % av produktene våre er glutenfri**

Kylling er en viktig del av kostholdet

Mye protein

Lite og sunt fett

Viktige vitaminer

Les kostholdsrådene på Helsedirektoratets hjemmeside

Har du spørsmål?

www.norsk-kylling.no/forbrukerkontakt

Ansvarsrapport

Norsk Kylling 2022